

Addendum 3: Greek Sources on Sylvester's Life and Works

This addendum contains a selection of Greek sources related with Sylvester of Antioch: official documents and letters that the patriarch addressed to various correspondents, with information on his travels to the Romanian Principalities and his printing activities, as well as notes on the Arabic books he printed or supervised.

1. Undated [1744, or before June 1743], Sylvester to Constantine Mavrokordatos, prince of Moldavia. Sylvester is preparing for his journey [to Moldavia]. MS 210 Ḥarīṣā, f. 2v.

Εὐσεβέστατε ὑψηλότατε σοφώτατε καὶ ἐκλαμπρότατε αὐθέντα καὶ ἡγεμὼν μεγαλοπρεπέστατε πάσης Μολδοβλαχίας κύριε κύριε Ἰωάννη Κωνσταντίνε Νικολάου βοέβοδα, ἐν Ἀγίῳ Πν(εύματι) ἀγαπητὲ περιπόθητε τῆς ἡμῶν μετριότητος, τὴν ὑμετέραν θεόστεπτον ὑψηλότητα εὐχόμενοι εὐλογοῦντες νοερῶς ἀσπαζόμεθα.

Δεόμενοι ἐνθέρμος τοῦ Παναγάρχου Θεοῦ ὅπως διατηροῖ τὸ ὕψος τῆς σῆς ἐκλαμπρότητος ἐν ὑγείᾳ ἀδιασείστῳ, καὶ εὐημερίᾳ εἰς ἐτῶν πολλῶν περιόδους ἐπὶ τὸν ὑψηλὸν θρόνον τῆς, ὑποτάττων ὑπὸ τοὺς πόδας τῆς πάντα ἐχθρόν καὶ πολέμιον. Λαμβάνοντες τὴν ἐκλαμπρόν καὶ πεφιλημένην τῆς ἐπιστολῇν, ἐχάρημεν ὑπερφερόντως καὶ διὰ τὴν ὑγείαν τῆς, καὶ διὰ τὴν πρὸς ἡμᾶς πν(ευματ)ικὴν ἀγάπην τῆς, ἐπειδὴ ὡς χριστιανικοτάτῃ, καὶ φιλελεήμων ἐκλινεν εἰς τὴν αἴτησιν ὅπου προλαβόντως ἐπαρεκαλέσαμεν συμπονοῦσα καὶ συμπάσχουσα ὑμῖν τε καὶ τῷ ἀποστολικῷ θρόνῳ μας. Διότι καὶ μᾶς ἔλυσε τὸ πυκρὸν νέφος τῆς ἀθυμίας μὲ τὸ γλυκὺ ἔαρ τῆς πανσόφου τῆς ἐπιστολῆς, προσκαλοῦσα ὀλοψύχως καὶ παραμυθοῦσα ἡμᾶς τοὺς ἐξαποροῦντες καὶ μὴ ἔχοντες μετὰ Θεὸν τὸ ποῦ προσδραμεῖν, ὅθεν καὶ ἐξ ὅλης ψυχῆς καὶ καρδίας, καὶ τὴν εὐλογήσαμεν καὶ εὐχήθημεν ὡς μετὰ Θεὸν κηδεμόνα καὶ ἀντιλήπτορα τούτου τοῦ ἐξηγορημένου θρόνου, καὶ τέκνον μας πν(ευματ)ικόν, ἐπειδὴ καὶ χωρὶς τινὸς ἀναβολῆς καιροῦ μᾶς ἐθεράπευσε τὸ πάθος μὲ ταχίστην ἀπόκρισιν τε καὶ πρόοσκλησιν, διὸ σὺν Θεῷ καὶ ἡμεῖς ἐτοιμαζόμεθα πρὸς ὁδοιπορίαν, καὶ εἴτε νὰ μᾶς ἀξιώσῃ ὁ τῶν ὅλων Κ(ύριος) διὰ πρεσβειῶν τοῦ πρωτοκορυφαίου τῶν Ἀποστόλων Πέτρου νὰ τὴν ἀπολάσσωμεν καὶ σωματικῶς καὶ νὰ τὴν εὐλογήσωμεν μὲ ἅπασαν τὴν εὐλογημένην τῆς τζάραν. Καὶ ταῦτα μὲν ἐπὶ τοῦ παρόντος. Τὰ δὲ ἔτι τῆς ὑμετέρας ὑψηλότητος εἰκίησαν παρὰ Θεῷ πολλὰ τε καὶ εὐδαίμονα.

2. December 17, 1744, Iași, Sylvester to Patriarch Parthenios of Jerusalem. MS 210 Ḥarīṣā, f. 12r.

Γράμμα πρὸς τὸν Ἱεροσολύμων

Μακαριώτατε σοφώτατε καὶ ἀγιώτατε πατριάρχα τῆς Ἁγίας Πόλεως Ἱερουσαλήμ καὶ πάσης Παλαιστίνης κύριε κύριε Παρθένιε, κατὰ Πν(εύμ)α τὸ Ἅγιον ἀγαπητὲ περιπόθητε ἀδελφὲ καὶ συλλειτουργγὲ τῆς ὑμῶν μετριότητος. Τὴν ἡμετέραν μακαριότητα ἐν Χ(ριστ)ῷ τῷ Θεῷ ἀσπαζόμενοι, ἀδελφικῶς προσαγορεύομεν, οὗ καὶ δεόμεθα ἐκτενῶς τοῦ διατηρεῖν, καὶ περιφρουρεῖν αὐτὴν ἐν παντελεῖ ὑγείᾳ, μακροζωίᾳ, καὶ γήρατι βαθυτάτῳ, ἀξιῶσαι αὐτὴν ἐορτάσαι καὶ προσκυνήσαι γηθοσύνης, τὴν κοσμοσωτήριον Αὐτοῦ Γέννησιν. Τὰ τε Ἅγια Θεοφάνεια καὶ τὸ ἔτος εἰς ἔτη ἐπιμήκηστα καὶ πανευφρόσυνα. Σεβασμίαν αὐτῆς ἐπιστολὴν μετὰ πλείστης χαρᾶς ἐλάβομεν ἐγνωμεν καὶ τὰ ἐν αὐτῇ περιεχόμενα, καὶ ὅσον μὲν διὰ τὴν περιποίησιν, καὶ εὐλαβικὴν φιλοξενίαν καὶ ἀγάπην, ὅπου δείχνει πρὸς ἡμᾶς ὁ ὑψηλότατος καὶ φιλόχριστος ἡμῶν αὐθέντης πολλάκις ἐγράψαμεν τῇ ἀδελφικῇ αὐτῆς ἀγάπῃ καὶ δὲν ἀμφιβάλλομεν πῶς τὸ χαίρεται καὶ ἡ μακαριότης της, καὶ τὸ εὐκτήριον¹ διὰ τὴν τυπογραφίαν, ὅπου θεῖα συνάρσει ἐπιχειρήσθημεν διὰ τὴν ὁποῖαν ὅσον τὸ ἐφικτὸν ἀγωνιζόμεθα διὰ νὰ τὴν φέρομεν εἰς ἀγαθὴν ἐκβασιν, καὶ ἡ χάρις τοῦ Ἁγίου Θεοῦ διὰ τῶν θεοπειθῶν της εὐχῶν νὰ νεύσῃ εἰς τὰς καρδίας τῶν ὑψηλοτάτων καὶ φιλοχρίστων αὐθέντων καὶ νὰ τοὺς ἐνισχύσῃ ἀπὸ τὰ ἀλλεπάλληλα βάρη εἰς τὸ νὰ βοηθήσουν εἰς τὸ θεῖον τοῦτο ἔργον, καὶ ὅτι μὲν πάσχει καὶ ἡ ὑμετέρα μακαριότης ἀπὸ τὰ συνεχῆ βάρη καὶ χρέη τοῦ Ἁγιοτάτου αὐτῆς θρόνου εἰς αὐτὸ ἀμφιβολίαν δὲ ἔχομεν, καὶ ἡ παναλκεστάτη δεξιὰ τοῦ Ὑψίστου Θεοῦ νὰ τὴν ὑπερισχύσῃ νὰ ἀντιπαλαίῃ τὰ χρέη, ὁμοίως καὶ ἡμᾶς. Παρακαλοῦμεν δὲ τὴν ἀδελφικὴν αὐτῆς ἀγάπην νὰ μὴ διαλείπονται καὶ αὐτὶς τὰ σεβάσματα αὐτῆς γράμματα πρὸς δῆλωσιν τῆς ἀγαθῆς αὐτῆς ὑγείας καὶ ἡμῖν ἐφετῆς. Ἦς τὰ ἔτη ἐπιβραβεύθήσαν παρὰ Κυρίου, πλείστα, καὶ πολλῶν ἀγαθῶν γέμοντα. Ἀψμδ' Δεκεμβρίου ιζ' ῃ. Ἐκ Γασιού.

3. December 17, 1744, Iași, Sylvester to Paisios II, patriarch of Constantinople. MS 210 Ḥarīṣā, f. 14r.

Γράμμα πρὸς τὸν οἰκουμενικόν.

Παναγιώτατε, καὶ σεβασμιώτατε ἀρχιεπίσκοπε Κωνσταντινουπόλεως Νέας Ῥώμης καὶ οἰκουμενικὲ πατριάρχα κύριε κύριε Παῖσιε, ἐν Ἁγίῳ Πν(εύμ)ατι ἀγαπητὲ ἀδελφὲ καὶ συλλειτουργγὲ τῆς ὑμῶν μετριότητος. Τὴν ἡμετέραν θεοφροῦρητον παναγιώτητα ταπεινῶς ἀσπαζόμενοι ἀδελφικῶς προσαγορεύομεν, δεόμενοι ἐνθέρμως τοῦ Ἁγίου Θεοῦ, ὅπως διαφυλάττῃ καὶ περιφρουρῇ τὸ ἔνθεον αὐτῆς ὕψος

¹ Uncertain reading.

μέ ἄκραν ὑγείαν, μακροζώϊαν, καὶ γῆρας λιπαρὸν καὶ ἀτάραχον μεθ' εἰρηνικίας καταστάσεως. Σεβάσιμιον γράμμα τῆς ὑμετέρας παναγιότητος, μετὰ πλείστης θυμηδείας ἐλάβομεν, καὶ ὑπερβαλόντως ἐχάρημεν διὰ τὴν πολυτίμητον ἡμῖν ὑγείαν τῆς, ἣν ὁ Ἅγιος Θεὸς διαφυλάττει καὶ εἰς τὸ ἐξῆς ἀμετάπτωτον, καὶ ἀξιῶσαι αὐτὴν προσκυνῆσαι γηθοσύνως καὶ πανευφροσύνως τὴν κοσμοσωτήριον Αὐτοῦ Γέννησιν. Τὰ τε Ἅγια Θεοφάνεια, καὶ τὸ νέον ἔτος εἰς ἔτη πλείστα, καὶ γλυκύθυμα μετὰ πάντων τῶν ἱερῶν αὐτῆς καταθυμί(ων). Χάριτας οὐκ ὀλίγας ὁμολογοῦμεν τῇ ὑμετέρᾳ παναγιώτῃ διὰ τὴν πρὸς ἡμᾶς ἀδελφικὴν συμπάθειαν, καὶ ἀγάπην. Διὰ δὲ τὴν περιποίησιν, καὶ εὐλαβητικὴν περίθαλψιν, καὶ εὐνοϊκὴν καλοκαγαθίαν τοῦ ὑψηλοτάτου, καὶ πολυχρονίου ἡμῶν αὐθέντου ὁποῦ δείχνει εἰς τὸν καθ' ἡμᾶς ἀγιότατον καὶ ἀποστολικὸν θρόνον δὲν δυνάμεθα γραφῇ παραδοῦναι, μὲ ὅλον ὁποῦ ἡ φιλόχριστος αὐτοῦ ὑψηλότης πάσχει καὶ ἀπὸ ἀλλεπέλληλους ἀνάγκας δὲν διαλείπει ὅσον τὸ ἐφικτὸν νὰ μᾶς περιθάλψῃ ταῖς ἀνάγκαις μᾶς καὶ νὰ παρηγοροῦμεθα ἀμφοτέρω. Ὁ Ἅγιος Θεὸς νὰ διατηρῇ τὴν θεοφροσύνην αὐτοῦ ὑψηλότητα μὲ πανευδαιμονεστάτην στερέωσιν, καὶ εἰρηνικὴν κατάστασιν. Παρακαλοῦμεν τὴν παναγιώτητάν τῆς καὶ αὐθις νὰ μᾶς χαροποιῇ διὰ τῶν σεβασμίων τῆς γραμμάτων τὴν περιπόθητον ἡμῖν ὑγείαν τῆς, καὶ νὰ μὴν διαλείπῃ ἢ διὰ λόγου καὶ ἔργου δυνατὴ τῆς περίθαλψις καὶ βοήθεια. Ἀπὸ τὸν καθ' ἡμᾶς Ἀγιώτατον θρόνον. Τὰ δὲ ἔτη τῆς ὑμετέρας θεοστηρίκτου παναγιότητος εἶψαν παρὰ Κυρίου, ὅ τι πλείστα καὶ πανευδαίμονα. Ἀψμδ' Δεκεμβρίου ιζ' ἡ. Ἐκ Γασιίου.

4. August 27, [1745?], Sylvester to Constantine Mavrokordatos, prince of Wallachia. MS 210 Ἡριῶ, f. 22v-23r.

Γράμμα αὐθεντικόν

Εὐσεβέστατε, ὑψηλότατε, καὶ χριστιανικότατε αὐθέντα καὶ ἡγεμὼν μεγαλοπρεπέστατε πάσης Οὐγγροβλαχίας, κύριε κύριε Ἰωάννη Κωνσταντίνε Νικολάου βοεβόδα, κατὰ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον υἱὲ ἀγαπητὲ περιπόθητε τῆς ἡμῶν μετριότητος, τὴν ὑμετέραν ὑψηλότητα εὐχόμενοι εὐλογοῦντες, νοερῶς περιπτυσσόμεθα τὴν πανυπερέκλαμπρον τῆς καὶ σοφὴν κορυφὴν.

Δεόμενοι τοῦ Ἁγίου Θεοῦ νὰ τὴν στερεώνῃ εἰς τὴν ὑψηλοτάτην τῆς καθέδραν ὑγιᾶ εὐημερημένην καὶ ἀκράδαντον, μετὰ καὶ τῆς κατὰ Πνεῦμα ἡμῶν θυγατρὸς ἐκλαμπροτάτης κυρίας δόμνας καὶ φιλτάτων ὑμῶν κλάδων.

[Το] πανέκλαμπρον καὶ περιπόθητον αὐτῆς γράμμα ἐλάβομεν, καὶ ἐχάρημεν τὴν μυριοπόθητον ἡμῖν ὑγεῖαν, εἰς τὸ ὁποῖον καὶ μᾶς συγχαίρεται μάλιστα διὰ τὴν εἰς τὸν ἀποστολικὸν θρόνον μας πάλιν ἀποκατάστασιν, ἢ ὁποία καὶ δὲν ἠϋφρανεν ἡμᾶς, ὑψηλότατε αὐθέντα, ἐπειδὴ καὶ νὰ στέκῃ μέχρι τοῦ νῦν τὸ προστεθὲν ἐκεῖνο μηρί,, διὰ τὸ ὁποῖον καὶ ἀγωνιζώμεθα ἐπιπόνως μὲ δόσιν χρημάτων πολλῶν νὰ ἀποτινάξωμεν, καὶ θαρροῦμεν εἰς τὸ ἔλεος τοῦ Θεοῦ εἰς αὐτὰς τὰς ἡμέρας νὰ τελειώσῃ, καὶ τότε νὰ χαροῦμεν καὶ ἡμεῖς ἀληθῶς καὶ νὰ χαρῇ καὶ ἡ ὑψηλότης τῆς.

Ἐπειδὴ ἐν ὧσιν στέκει αὐτὸ, εἶναι ὁ ἀφανισμὸς τοῦ θρόνου ἐκείνου καὶ ἀπώλεια. Ὡσὼν ὅπου ποτὲς δὲν θέλομεν ἰδῆ ἄνεσιν καὶ παρηγορίαν, ἂν καλὰ καὶ τὸ φορτίον ὅπου ἐπιφορτιζόμεθα τοῦ βαρυτάτου χρέους εἰς τὸ νὰ θεραπεύσωμεν τοῦτο τὸ τραῦμα εἶναι δυσχερὲς καὶ δυσφόρητον, ἐπειδὴ δανειζόμεθα μὲ βαρυτάτους τόκους καὶ μὲ πολλὰς παρακλήσεις πρὸς τοὺς δανειστὰς, ἀλλ' ἔχομεν τὰς ἐλπίδας πάσας καὶ εἰς τὸ ἔλεος ὑμῶν τῶν χριστιανικοτάτων αὐθέντων, καὶ τῶν λοιπῶν εὐσεβῶν, νὰ μᾶς βοηθήσουν καὶ νὰ ἐλεήσουν τὸ ἀγιότατον καὶ ἐξηγορημένον θρόνον τὸν ὁποῖον παρακαλοῦμεν καὶ πάλιν τὸ θεοσεβὲς ὕψος τῆς νὰ ἐπισκέπτεται καὶ νὰ παρηγορῇ μὲ τὴν δυνατωτάτην τῆς συνδρομῆς βοήθειάν τε καὶ ἔλεος, διότι ἡμεῖς ἀτομήσαμεν κατὰ πάντα καθὼς ἐφημεν, τόσον ἀπὸ τὰ πολυάριθμα χρέη, ὅσον καὶ ἀπὸ τὰς πολλὰς καταδρομὰς τῶν ἐναντίων, ἐπειδὴ ἐξ ὅτου ἐπατριαρχεῦσαμεν οὔτε μίαν ἡμέραν ἢ ὥραν ἀνεπαύθημεν, λοιπὸν μετὰ Θεοῦ εἰς αὐτὴν ἔχομεν τὸ θάρρος, καὶ αὐτὴν εὐχόμεθα καθ' ὥραν καὶ στιγμὴν νὰ στερεώνῃ ὁ Πανάγαθος Κύριος, καὶ νὰ τὴν στηρίξῃ καὶ νὰ διαφυλάττῃ ἀνωτέραν πάσης ἐναντίας περιστάσεως, ὡς ζηλωτὴν τῆς εὐσέβειας θεμióτατον, καὶ παντὸς τοῦ χριστιανικοῦ γένους καύχημά τε καὶ πρωνίδα. Θέλωμεν δὲ τῆς φανερώσει καὶ τί τὸ μεταταῦτα τῆς ὑποθέσεως, ὅταν σὺν Θεῷ ἠθέλε λάβῃ καλὸν πέρας. Παρακαλοῦμεν δὲ νὰ μᾶς γράφῃ ἀείποτε καὶ νὰ παραμυθῇ νὰ χαρῶμεθα καὶ τὴν ἀγαθὴν ὑγείαν τῆς. Ἦς τὰ ἔτη εἶησαν παρὰ Θεῷ πολλὰ τε καὶ πανευδαίμονα. Αὐγοῦστου κζ'.

5. Undated [after September 1745], letter and *pittakion* of Sylvester of Antioch to Constantine Mavrokordatos, prince of Wallachia. In the *pittakion*, Sylvester mentions the need for books and explains that he has sent typographers to print books in Iași, where the printing press was located. MS 210 Hārīṣā, f. 29r–29v.

Πρὸς τὸν αὐθέντην

Τὴν πανεσέβαστον καὶ πανέκλαμπρον αὐτῆς ἐπιστολὴν ἐδέχθημεν καὶ ἐχάρημεν λίαν τὴν μυριοπόθητον ὑγείαν τῆς, ἐξ ἧς ἔγνωμεν καὶ τὴν πρὸς τὸν ἀγιώτατον ἡμῶν ἀποστολικὸν θρόνον, καὶ πρὸς ἡμᾶς δεφένδουσιν καὶ ὑπεράσπισιν, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν τὸν χριστιανικὸν καὶ διάπυρον ζῆλον τῆς, καὶ ὑπερευχαριστοῦμεν, ἐπειδὴ καὶ δὲν ἔλλειψεν ἐξ ἀρχῆς καὶ μέχρι τοῦ νῦν οὐ μόνον ἀπὸ τοῦ νὰ μᾶς συστήνῃ καὶ νὰ στηρίξῃ δι' ἐκλάμπρων τῆς, ἀλλὰ καὶ νὰ μᾶς παραμυθῇ ὡς φιλευσεβῆς καὶ χριστιανικωτάτῃ εἰς τὸν παρόντα καιρὸν ὅπου πλεόν καὶ ἡμεῖς ἀτονίσασιν καὶ δὲν εἶχομεν ποῦ μετὰ Θεοῦ προσδραμεῖν. Διὰ τοῦτο καὶ ἐξ ὅλης ψυχῆς καὶ καρδίας τὴν εὐχῆθημεν εὐλογοῦντες τὴν τῇ χάριτι τοῦ Παναγίου καὶ Τελεταρχικοῦ Πνεύματος, ὡσάν ὅπου καὶ μᾶς ἐχαροποίησε καὶ ἐνεδυνάμωσεν ὡς ἐξηγορημένους λόγῳ τε καὶ ἔργῳ. Κύριος ὁ Θεὸς διὰ πρεσβειῶν τοῦ Πρωτοκορυφαίου Ἀποστόλου Πέτρου νὰ τὴν στερεώνῃ καὶ νὰ διαφυλάττῃ ἐκ παντὸς ἀνιάρου συναντήματος, ὑποτάττων ὑπὸ τοὺς πόδας τῆς πάντα ἐχθρὸν καὶ πολέμιον, καὶ νὰ τὴν χαροποιῇ μέχρι γήρους βαθυτάτου καὶ λιπαροῦ, ἀνταποδίδωντάς τῆς τὴν βασιλείαν Του τὴν οὐ(ρά)νιον,

καὶ τὰ ἀνεκκάλγητα Αὐτοῦ ἀγαθὰ, ἐπεδὴ καὶ δὲν ἔχομεν ἄλλο τί ὑψηλότετε ἡμῶν αὐθέντα νὰ ἀνταποδώσωμεν τῇ θεοφρουρήτῳ αὐτῆς κορυφῇ παρὰ εὐχὰς ταπεινὰς καὶ εὐλογίας, καὶ πάντοτε νὰ δεώμεθα ἡμεῖς καὶ ὅλον μας τὸ ἐξηπορημένον καὶ φιλευσεβὲς ποίμνιον ὑπὲρ τῆς ἄκρας υἱείας τῆς καὶ γαληνιαίας διαμονῆς. Ἐνεγχειρίσαμεν καὶ τὸ γράμμα πρὸς τοὺς εὐγενεστάτους αὐτῆς ἄρχοντας, καὶ ἄς ἔχουν τὴν εὐχὴν μας, δὲν θέλουν λείψει καὶ αὐτοὶ κατὰ τὴν προσταγὴν τῆς εἰς εἴτι χρεῖῶδες πρὸς σύστασιν ἐκείνου τοῦ ἀποστολικοῦ θρόνου. Παρακαλοῦμεν ὅμως καὶ αὐθις νὰ μὴν μᾶς ἀπολείπουν τὰ πανέκλαμπρα τῆς νὰ χαρώμεθα καὶ τὴν υἱείαν τῆς καὶ νὰ παραμυθούμεθα. Ὡσὰν ὅπου ξεχειμάζομεν ἐντεῦθεν διὰ κάθε μας κυβέρνησιν καὶ ἀνάγκην. Καὶ ταῦτα μὲν ἐπὶ τοῦ παρόντος.

Τὸ πιτάκιον.

Καὶ αὐθις τὴν ὑψηλότητά της εὐχόμεθα

Ἡ μεγάλη ἀνάγκη, καὶ τὸ θαῦρος μᾶς ἔκαμε νὰ γενοῦμεν αἰτηταὶ τοῦ εὐσπλαγχνικοῦ της ἐλέους καθὼς ἐπροεγράψαμε, ἐπειδὴ ἐγνωρίζομεν καὶ τὰς ἀνάγκας τῆς ἐκλαμπροτάτης αὐθεντίας, καὶ παρακαλοῦμεν νὰ ἔχωμεν συγγνώμην ὑπερευχαριστοῦντες, καὶ ὅποτεν ὀρίζει καὶ ἀγαπᾷ ἄς μᾶς ἐνθυμηθῇ. Τῆς δηλοποιοῦμεν δὲ καὶ τοῦτο ὅτι ἀπὸ τὸν θρόνον μᾶς γράφουν οἱ τε ἀρχιερεῖς καὶ λοιποὶ ὀρθόδοξοι, παρακαλοῦντες καὶ ζητοῦντες νὰ τοὺς τυπώσωμεν καὶ μερικὰ βιβλία ἀναγκαῖα τοῦ τε Νεκταρίου καὶ ἄλλα πρὸς ἀντιπαράταξιν τῶν ἐναντίων /f. 29v ἐπειδὴ καὶ νὰ ἐγέμισαν ὅλα ἐκεῖνα τὰ μέρη οἱ ἐπάρατοι βιβλία τῆς αὐτῶν αἰρέσεως, διὰ τοῦτο καὶ ἐξ ἀνάγκης ἐπέμψαμεν τοὺς τυπογράφους μας εἰς Γιάσιον ἐπειδὴ καὶ νὰ εἶχομεν ἐκεῖ τὴν τυπογραφίαν, δίδοντές τους καὶ χαρτίον καὶ μελάνην διὰ νὰ τυπώσουν, καὶ ἂμποτε νὰ εὐδοκιμήσουν διὰ νὰ γενῇ κανένα καλὸν εἰς ἐκεῖνο τὸ ἐξηπορημένον γένος. Ἡ δὲ εὐχὴ τῆς (...).

6. March 1, 1746, Sylvester to Constantine Mavrokordatos, prince of Wallachia. MS 210 Hārīṣā, f. 34r.

Εὐσεβέστατε, ὑψηλότετε, καὶ φιλόχριστε αὐθέντα καὶ ἡγεμῶν μεγαλοπρεπέστατε πάσης Οὐγκροβλαχίας, κύριε κύριε Ἰωάννη Κωνσταντίνε Νικολάου βοεβόδα, υἱὲ κατὰ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον ἀγαπητὲ περιπόθητε τῆς ἡμῶν μετριότητος, χάρις καὶ ἔλεος εἴη σου τῇ ἐκκλάμπρῳ κορυφῇ ἀπὸ Θεοῦ Κυρίου Παντοκράτορος, παρ' ἡμῶν δὲ εὐχὴ εὐλογία καὶ συγχώρησις.

Τοῦ Ἁγίου Θεοῦ δεόμεθα νὰ τῆς χαρίζη ἄκραν υἱείαν, εὐρωστίαν, καὶ πολυχρόνιον στερέωσιν ἐπὶ τὸν ὑψηλὸν θρόνον της, ὑποτάττων ὑπὸ τοὺς πόδας της πάντα ἐχθρόν καὶ πολέμιον. [Τὴν] πανέκλαμπρον καὶ πεφιλημένην της ἐπιστολὴν ἐλάβομεν Φεβρουαρίου δεκάτῃ πρώτῃ γεγραμμένην, καὶ ἐξ αὐτῆς μαθόντες τὴν πολυέραστον ἡμῖν υἱείαν της ὑπερεχάρημεν. Ἐγνωμεν δὲ καὶ ὅπου μᾶς ἐπεύχεται νὰ διέλθωμεν καὶ τὸ στάδιον τῆς Ἁγίας καὶ Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς, καὶ νὰ πανηγυρίσωμεν καὶ τὴν λαμπροφώραν Ἀνάστασιν τοῦ Κυρίου μας καὶ ὑπερευχαριστοῦμεν

ὑπερβαλλόντως, ὥσάν ὁποῦ ὄχι μόνον μᾶς ἐπεύχεται καὶ χαιρετᾷ, ἀλλὰ καὶ μᾶς παραμυθεῖ καὶ παραθαρρύνει, ὡς κατὰ Πν[εῦ]μα υἱὸς ἡμῶν περιπόθητος. Διὰ τοῦτο χρέος ἔχομεν ἀπαραίτητον νὰ παρακαλοῦμεν τὸν Θε(εὸ)ν ἀδιαλείπτως καθὼς πολλάκις ἐγράψαμεν, ὑπὲρ τῆς ἀγαθῆς αὐτῆς ὑγείας καὶ στερεώσεως διὰ νὰ ἔχομεν τὸ σκέπος καὶ διαφενδέειν της, ἐπειδὴ καὶ πολεμοῦμεθα ἀπὸ τοὺς ἐχθροὺς καὶ ἐναντίους τῆς Ἀγίας μας Ἐκκλησίας, καὶ ἐπαράτους Λατινόφρονas, οἱ ὁποῖοι τὰ ὅσα νεωστὶ καθ' ἡμῶν πάλιν ἐπλεξαν τὰ προεγράψαμεν τῆς ὑψηλότητός της. Ὅθεν ἰδοὺ ὁποῦ στέλνομεν τουρκιστὶ τὸ ἴσον τοῦ γράμματος ὁποῦ ἔστειλλαν ἐντευθεν, διὰ νὰ καταλάβῃ σαφέστερον καὶ νὰ βεβαιωθῇ τὴν κακίαν καὶ ἀνυποταξίαν τους καὶ χάριτι θεῖα δὲν ἴσχυσαν, ἀλλ' ἐσκεπάσθησαν ἐπὶ τοῦ παρόντος, ἔχομεν ὅμως τὴν ἔννοιαν μὴν τύχῃ μὲ δόσιν χρημάτων πολλῶν μετὰ ταῦτα ἤθελαν ὑπερισχύσει, καὶ παρακαλοῦμεν νὰ γράφῃ τὰ δέοντα καὶ πρὸς τοὺς εὐγενεστάτους ἄρχοντάς της, καὶ εἰς τοὺς λοιποὺς φίλους νὰ μᾶς ἐγνωιάζονται καὶ νὰ στέκωνται πρὸς διαφένδουσιν τῆς εὐσεβείας, καὶ θέλει εἶναι ὁ μισθὸς της πολὺς ἐν τοῖς οὐ(ρα)νοῖς. Εἴθε δε καὶ ἡ ὑψηλότης της νὰ διέλθῃ τὸ στάδιον τῆς Ἀγίας Τεσσαρακοστῆς θεοφιλῶς καὶ θεαρέστως καὶ νὰ πανηγυρίσῃ λαμπρῶς καὶ γηθοσύνως καὶ τὴν Ἀγίαν Ἀνάστασιν. Τὰ δὲ ἔτη αὐτῆς εἶησαν παρὰ Θεῷ πολλὰ τε καὶ εὐδαίμονα. Ἀψμς' Μαρτίου α' η'.

Τῆς ὑμετέρας ὑψηλότητος πρὸς Θε(εὸ)ν εὐχέτης διάπυρος.

7. July 25, 1746, Sylvester to Michael Rakovitzas. MS 210 Hārīṣā, f. 35r:

Εὐσεβέστατε, ὑψηλότατε, καὶ χριστιανικότατε αὐθέντα κύριε κύριε Μιχαὴλ Ρακοβίτζα βοεβόδα, υἱὲ ἐν Ἀγίῳ Πν(εύματι) περιπόθητε τῆς ἡμῶν μετριότητος, τὴν ὑμετέραν ὑψηλότητα ἐν Κ(υρίῳ) ἄσπαζόμενοι εὐχετικῶς προσαγορεύομεν.

Τοῦ Ἀγίου Θεοῦ δεόμενοι νὰ τῆς χαρίξῃ ὑγείαν εὐρωστίαν καὶ πᾶν ἐφετὸν καὶ σ(ωτή)ριον. Δὲν ἐγράψαμεν πρὸ πολλοῦ καιροῦ τῇ ὑμετέρᾳ ὑψηλότητι μὲ τὸ νὰ ἐπεριπέσαμεν καὶ ἡμᾶς εἰς μεγάλους κινδύνους καὶ διωγμοὺς ἀπὸ τοὺς ἐπαράτους Λατινόφρονas. Ἡ παράκλησίς της ὅμως δὲν ἔλειψεν ἀπὸ τὴν μνήμην μας ἐν ἐσπέρᾳ καὶ πρωΐ καὶ μεσημβρία, ἐπειδὴ καὶ ἡ ἐκλαμπροτάτη κυρία δόμνα καὶ κατὰ Πν(εῦμα) α ἡμῶν θυγάτηρ δὲν ἔλλειψεν ἀπὸ τοῦ νὰ μᾶς καλέσῃ ἅπαξ καὶ δις νὰ ἐκτελέσουμεν καὶ ἱερὰς μυσταγωγίας ὑπὲρ ἐλέους, ζωῆς, εἰρήνης, ὑγείας ἀπολυτρώσεως αὐτῆς, καὶ ἄμποτε παρακαλοῦμεν Κ(ύριο)ν τὸν Θε(εὸ)ν νὰ εἶναι εὐπρόσδεκτος ἡ ταπεινὴ μας δέησις ὁποῦ σήμερον ἐκτελέσαμεν δι' αὐτήν, ἵνα μᾶς ἀξιώσῃ νὰ τὴν ἀπολάβωμεν εἰς τὸ ἐκλαμπρὸν της παλάτιον ὑγιᾶ καὶ καλοκαρδισμένην νὰ χαρόμεθα καὶ ἡμεῖς, ἐπειδὴ καὶ ἐγνωρίζει ὅτι ἄνωθεν καὶ ἐξ ἀρχῆς τὴν ἀγαποῦμεν καὶ τὴν εὐχόμεθα διὰ παντός. Παρακαλοῦμεν νὰ ἔχωμεν καὶ ἐκλαμπρὸν της νὰ χαρόμεθα τὴν ὑγείαν της. Ἦς τὰ ἔτη εἶσαν παρὰ Θε(ε)ῷ πολλὰ τε καὶ πανευδαίμονα. Ἰουλίου κε' η' Ἀψμς'.

8. November 20, 1749, Constantinople, Sylvester to Gregory II Ghikas, prince of Wallachia. MS 210 Ḥarīṣā, f. 63v–64r.

Ἔτερον τοῦ Οὐγγροβλαχίας

Πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν ἐγράψαμεν τῇ ὑμετέρα ὑψηλότητι φανερώοντες τῆς τὰ καθ' ἡμῶν πάντα καὶ ὅτι οἱ ἐπάρατοι Χαλεπλίδες καὶ ἐχθροὶ τῆς Ἀγίας τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας μὲ δόσιν χρημάτων πολλῶν ἐπῆραν ἄρζια πρῶτα καὶ δεύτερα ἐκ τοῦ ἡγεμόνος αὐτῶν κλαιόμενοι παρ' ἡμῶν εἰς βασιλείαν τὸ πῶς τοὺς κατατρέχουμεν, ἀκόμι παρακαλοῦντες τὴν νὰ ἀφήσῃ τὸν αἰρεσιάρχην αὐτῶν, τὸν ὅποιον ἐχειροτόνησαν οἱ ἐκεῖσε Λατινόφρονες κακοαρχιερεῖς [in text κακοῖαρχιερεῖς], πλὴν ἡμεῖς χριστιανικώτατε αὐθέντα θεῖω ζήλῳ κινούμενοι διὰ νὰ μὴν ἀφήσωμεν νὰ συστήσουν τὴν πλάνην τους, καὶ τὸν αἰρετικὸν ἀρχιερέα τους, μάλιστα νὰ συστήσωμεν τὸν ὀρθόδοξον ἀρχιερέα μας ὅπου ἐχειροτονήσαμεν, καὶ νὰ λυτρώσωμεν τὴν Ἐκκλησίαν καὶ τὸν λαὸν τοῦ Θεοῦ ὅπου εὐρίσκεται μέσα εἰς Χαλέπιον ἐκ τῶν χειρῶν αὐτῶν ὅπου τὸν τυρανοῦν καὶ βιαzoῦν νὰ ἀπαρνηθῇ τὴν πατρῶαν εὐσέβειαν, καὶ νὰ ἀκολουθήσῃ τὸ παπικὸν δόγμα, ἐδράμαμεν μετὰ θερμῶν δακρύων εἰς τὴν βοήθειαν καὶ ὑπεράσπισιν τῆς κραταιᾶς βασιλείας, φανερώωντες πρὸς αὐτὴν τὴν ἀποστασίαν αὐτῶν συμβοηθοῦντος μας τοῦ τε παναγιωτάτου δεσπότου καὶ τῆς λοιπῆς Ἀγίας Συνόδου, δίδοντές μας μαγζάριον καὶ φανερώοντες εἰς πλάτος τὴν ἀποστασίαν τους, διὸ καὶ χάριτι θεῖα εἰσηκούστημεν ἡμεῖς ἢ ἐκεῖνοι, καὶ ἐγράφησαν ὀρίσμοι ἰσχυροὶ ζητοῦντες τινὰς τῶν ἐκεῖσε ἀρχόντων Λατινοφρόνων ἐξ ὀνόματος εἰς τὸ νὰ ἔλθουν νὰ παρασταθοῦν εἰς τὸ βασιλικὸν ντιβάνιον καὶ εἰ μὲν καὶ εἶναι Ρωμαῖοι νὰ ἀθωωθοῦν, εἰ δὲ καὶ εἶναι Φράγγοι νὰ παιδευθοῦν, διορισθεῖς καὶ βασιλικὸς ἄνθρωπος νὰ πεμφθῇ ὁμοῦ εἰς Χαλέπιον διὰ νὰ συστήσῃ τὸν νεοχειροτόνητον Χαλεπίου, καὶ νὰ φέρῃ τὸν ἐκεῖσε αἰρεσιάρχην κακομάξιμον καὶ λοιποὺς κακοῖερεῖς καὶ λαικοὺς, ὅθεν καὶ ἐλάβομεν μεγάλην χαρὰν ἡμεῖς τε καὶ πάντες οἱ Χριστιανοὶ διὰ τὴν κατὰ τῶν αἰρετικῶν νίκην, οἵτινες ἤλπιζον ἐπὶ τῷ πλήθει τοῦ πλοῦτου αὐτῶν καὶ πολυαρίθμοις ταλάντοις, ἡμεῖς δὲ εἰς τὸν Θεόν, ὑψηλότητέ μου αὐθέντα καὶ εἰς τὴν βοήθειαν τῆς Μεγάλῃς Ἐκκλησίας. Μᾶς ἔτρεξαν ὁμως ἄσπρα ἱκανά, τὰ ὅποια συμποσοῦνται τὰ πρῶτα μὲ τὰ νέα ἐγγὺς τῶν εἴκοσι πουγγίων, ναὶ κατὰ ἀλήθειαν χριστιανικώτατε αὐθέντα, καὶ διὰ τὴν ἀγάπην Χριστοῦ τρέχουμεν ἐνθεν κάκεῖθεν ἀπὸ ἐκκλησίαν εἰς ἐκκλησίαν, καὶ ἀπὸ οἶκον εἰς οἶκον, μὲ ὅλον ὅπου εἴμεθα γηραιοὶ καὶ ἀδύνατοι, νὰ λάβομεν ὀλίγην ἐλεημοσύνην νὰ ἀπαντήσωμεν τὸν κίνδυνον τῆς ἀγιωτάτης μας Ἐκκλησίας. Ὅμως δὲν προφθάνομεν, καὶ ἐπιφορτίσθημεν ὑπὲρ τὴν δύναμίν μας, ὅθεν προστρέχουμεν μετὰ θερμῶν δακρύων καὶ γονυκλιτῶς ζητοῦντες παρ' αὐτῆς βοήθειαν καὶ ἔλεος διὰ νὰ ἡμπορέσωμεν νὰ ἐλαφρωθῶμεν ὀλίγον, καὶ Κύριος οἶδεν ὅτι ἐντρεπώμεθα πῶς τῆς γράφομεν ζητοῦντες μὲ αὐθάδειαν ἔλεος, ὁμως ἢ ἀπαίτησις τῶν χρεοφειλετῶν μᾶς βιάζει νὰ δράμωμεν εἰς τὸ ἔλεος τῆς, φοβούμενοι νὰ μὴν μᾶς γενῇ καμία /^f.⁶⁴ περιφρόνησις, γνωρίζοντες ἐξ αὐτῶν τινὰς σκληροῦς, καὶ ἡ χαρά μας μετατραπῇ

εἰς λύπην. Ναὶ παρακαλοῦμεν νὰ ἀνοίξη τὰ σπλάγγχνα αὐτῆς καὶ νὰ εἰσακούσῃ τῆς δεήσεώς μας καὶ θέλωμεν δέεσθαι ἐνθέρμως τοῦ Ἁγίου Θεοῦ νὰ τῆς χαρίξῃ ὑγείαν, μακροήμερευσιν, εὐημερείαν καὶ καλὴν στερέωσιν. Καὶ ταῦτα ἐπὶ τοῦ παρόντος, τὰ δὲ ἔτι (...). Μαίω α΄.

9. Undated, Sylvester to Matthaïos of Alexandria. Letter sent with Petros grammaticos of Tripoli. MS 210 Ḥarīṣā, f. 94v–95r.

Γράμμα πρὸς τὸν Ἀλεξανδρείας ὁποῦ ἐστείλαμε μὲ τὸν Πέτρον γραμματικόν

Μακαριώτατε καὶ ἀγιώτατε πάπα καὶ πατριάρχα τῆς μεγάλης πόλεως Ἀλεξανδρείας, καὶ πάσης γῆς Αἰγύπτου, κύριε κύρ Ματθαῖε, ἐν Χριστῷ τῷ Θεῷ ὦ ἀγαπητὲ ἀδελφὲ καὶ συλλειτουργγὲ περιπόθητε τῆς ὑμῶν μετριότητος. Τὴν ἡμετέραν μακαριότητα ἀδελφικῶς ἐν Κ(υρί)ῳ ἀσπαζόμενοι, ἡδέως καὶ προσφυλῶς προσαγορεύομεν. Δέομενοι τὸν ἐκ νεκρῶν τριημέρῳ ἀναβιώσει ἀναστάντος Χ(ριστο)ῦ τοῦ Θεοῦ ὡς ἡμῶν, νὰ τὴν διαφυλάττῃ ἐν ἄκρα ὑγείᾳ καὶ διηνεκεῖ εὐημερίᾳ μετὰ μακροβιότητος καὶ ἐπιτυχίας τῶν ἐφετῶν καὶ καταθυμίων. Τὸ ἀδελφικὸν γράμμα τῆς μακαριότητός της ἐλάβομεν, καὶ δι' αὐτοῦ μαθόντες τὴν ἐφετὴν ἡμῖν ὑγείαν της λῖαν ὑπερεχάρημεν, ἔγνομεν καὶ τὰ ἐν αὐτῷ γεγραμμένα, καὶ ἐπειδὴ ἔτυχε νὰ πέμπομεν αὐτόθι εἰς Αἴγυπτον τὸν ἡμέτερον γραμματικὸν Πέτρον Τριπολίτην, δὲν ἐλείψαμεν ἀπὸ τοῦ νὰ δώσωμεν μὲ τὸ παρὸν τοὺς ἀδελφικοὺς ἀσπασμοὺς τῇ αὐτῆς μακαριότητι, καὶ πρῶτον μὲν νὰ τὴν χαιρετήσομεν διὰ τὴν ἐνεστῶσαν κυριώνυμον ἐορτὴν τοῦ Ἁγίου Πάσχα καὶ τῆς δεσποτικῆς τοῦ Κ(υρί)ου ἡμῶν Ἀνασταστάσεως, παρακαλοῦντες καὶ δεόμενοι νὰ τὴν ἀξιώσῃ ὁ Ἅγιος Θεὸς νὰ ἐορτάξῃ φαιδρῶς καὶ χαρμοσύνως αὐτὰς τὰς πανσέπτους ἡμέρας, καὶ ἐφέτος καὶ τοῦ χρόνου καὶ εἰς πολλὰς ἡλίου κυκλοφορίας μὲ πνευματικὴν ἀγαλλίασιν τοῦ ὀρθοδόξου ποιμνίου τοῦ ἀγιωτάτου π(ατ)ριαρχικοῦ καὶ ἀποστολικοῦ θρόνου αὐτῆς, δεύτερον δὲ νὰ τὴν φανερώσωμεν / ὅτι ἡ κατάστασις τοῦ καθ' ἡμᾶς ἀγιωτάτου π(ατ)ριαρχικοῦ θρόνου καὶ τῆς μ(ητ)ροπόλεως Χαλεπίου, θείῳ ἐλέει καὶ εὐδοκίᾳ καὶ χάριτι τοῦ φιλαγάθου Θεοῦ ἔλαβαν τὴν πρέπουσαν διόρθωσιν, ἐπειδὴ καὶ διὰ κραταιοτάτου βασιλικοῦ ὀρισμοῦ ὁ μὲν παράνομος τοῦ Χαλεπίου κακομάξιμος ἐξώσθη καὶ ἀπεβλήθη παντελῶς ἀπ' αὐτοῦ, ἡ δὲ μ(ητ)ρόπολις Χαλεπίου ὑπετάγη καὶ συνηνώθη τῷ καθ' ἡμᾶς π(ατ)ριαρχικῷ θρόνῳ, διὰ προσπαθήσεως καὶ συνδρομῆς τοῦ ἀγαπητοῦ συναδελφοῦ ἡμῶν παναγιω(τά)του καὶ οἰκουμενικοῦ π(ατ)ριάρχου Κωνσταντινουπόλεως, καὶ ὅλης τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, καὶ τοῦ εὐαγοῦς κλήρου καὶ κοινῇ ψήφῳ καὶ γνώμῃ ἀπάντων ἐξελέξαμεν καὶ ἀποκατεστήσαμεν μ(ητ)ροπολίτης Χαλεπίου τὸν ἱερώτατον μ(ητ)ροπολίτην Πτολεμαῖδος κύρ Σωφρόνιον λόγῳ μεταθέσεως, ὅσῳ ὁποῦ ἦτον καὶ ἐξ ἀρχῆς ἐδικὸς μας, καὶ προκωμένος, καὶ ἄξιος διὰ νὰ ποιμάνῃ καὶ νὰ κυβερνήσῃ τὸ ἐκεῖσε τεταραγμένον τῶν Χριστιανῶν ποίμνιον. Καὶ ἄμποτες ἡ χάρις τοῦ Ἁγίου Θεοῦ δι' εὐχῶν τῆς μακαριότητος της νὰ εὐοδόσῃ τὰ πράγματα μὲ τέλος ἀγαθὸν καὶ σ(ωτῆ)ριον ὅμως πολλὰ ἐκοπιάσαμεν, ἀφ' οὗ ἤλθομεν ἀπὸ Βλαχίαν εἰς Βασιλεῦσσαν, καὶ

ἔξοδα ὑπερβολικὰ μᾶς ἠκολούθησαν ἐξ αἰτίας τῆς ἐπαρχίας ταύτης, διὰ νὰ μὴν τὴν ἀφήσωμεν ἀπρονόητον, καὶ σχεδὸν αἰχμάλωτον εἰς τὰς χεῖρας τῶν μιαρῶν Λατινοφρόνων, ἐπειδὴ καὶ οἱ περισσότεροι Χριστιανοὶ τῆς ἐπαρχίας ταύτης εἶναι Ὀρθόδοξοι, πάρεξ οἱ πρῶτοι τῶν ἀρχόντων ἐκλινον εἰς τὴν αἵρεσιν τοῦ παπισμοῦ σὺν τοῖς μιανοῖς αὐτῶν ἱερεῦσι, καὶ οἱ ἐπάρατοι ἐπιπόνως ἀγωνίζονται διὰ νὰ κρατήσουν τὴν ἐπαρχίαν, καὶ νὰ στερεώσουν τὸν παπισμόν, ἐφέτο ἀφ' οὗ τὴν ἀπηλλάξαμεν τῆς χειρὸς αὐτῶν, πάλιν τὸν Αὐγουστον μετὰ δόσεως πολλῶν ἄσπρον τὴν ἀπεξένωσαν τοῦ θρόνου, τὰ νῦν δὲ θεῖω ἐλέει ἐλπίζομεν νὰ μὴν ἰσχύσουν πλέον, ἐπειδὴ καὶ κοινῇ γνώμῃ τῆς συνόδου ἔγινεν ἡ ἀπόσπασίς της καὶ τοῦ Ἁγίου Πτολεμαῖδος μετάθεσις εἰς αὐτὴν. Βλέποντες δὲ τὸν ἑμαυτὸν μας βεβυθισμένον εἰς τὸ ὑπερβολικὸν χρέος, μᾶς ἐφάνη εὐλογον νὰ πέμψωμεν πρὸς τοὺς ἐν Αἰγύπτῳ ἐπαρχίωτας μας ἐντίμους πραγματευτὰς παρακινουντές τους νὰ βοηθήσουν τὸν ἀγίω[τα]τόν μας θρόνον εἰς τὴν ἀνάγκην του, ἐπειδὴ καὶ οἱ ἐν Ἀράβιᾳ ἀπὸ συχνὰς ἀδικίας τῶν ἡγεμόνων τελείως ἠφανίσθησαν, ἐπέμψαμεν πρὸς αὐτοὺς ζητοῦντες βοήθειαν, καὶ ἀντὶς νὰ μᾶς παρηγορήσουν μᾶς ἐπὶ κρναναν ἐκτραγωδόντες μας τὰς δυστυχίας αὐτῶν, μάλιστα οἱ τῆς Τριπόλεως. Γένοιτο ἡμῖν καὶ αὐτοῖς ἴλεως ὁ Κ[ύριος]. Ὅθεν παρακαλοῦμεν τὴν σὴν ἀδελφότητα νὰ τὸν δεχθῇ φιλοφρόνως ὡς ἡμετέρον πρόσωπον καὶ πν[ευματι]κὸν μας τέκνον, καὶ νὰ προστάξῃ τοὺς πραγματευτὰς νὰ ποιήσουν ὡς γράφομεν, διὰ νὰ ἐπιστρέψῃ πρὸς ἡμᾶς τάχιον, μὲ πλουσιοπάροχον βοήθειαν, διὰ νὰ ἀποδώσωμεν τῶν χρεοφιλῶν ἐκάστῳ τὸ δίκαιον, καὶ νὰ κατεβοῦμεν εἰς τὸν ἀγιωτάτον μας θρόνον καὶ θέλομεν τῆς γνωρίσει εἰς τοῦτο μεγάλην χάριν. Τὰ ἀράβικα βιβλία ὅπου τῆς ἐπέμψαμεν καθὼς ὑπολαμβάνομεν νὰ τὰ ἔλαβαν οἱ μιανοὶ Λατινόφρωνες, καὶ νὰ τὰ ἔκαψαν, πλὴν ἐπαγγεῖλαμεν τὸν γραμματικὸν μας ἐρχόμενος ἐκεῖ ὁ καπιτάνος νὰ τὸν πιάσῃ καὶ νὰ μάθῃ ἐξ αὐτοῦ εἰς ποῖον πραγματευτὴν τὰ ἔδωκε, τὸν ὅποιον ἐξετάζοντάς τον ἡ μακαριότης της τί τὰ ἔκαμεν, καὶ εἰ μὲν τὰ ἔχει κρυμμένα θέλει τὰ δώσει, εἰ δὲ τὰ ἔκαψεν θέλει τὸν παιδεύσει μὲ τὴν κρίσιν. Ἐπέμψαμεν εἰς Ἀράβιαν νὰ στείλουν ἄλλα καὶ νὰ μοιρασθοῦν ἀντὶς ἐκεῖνα ὅπου ἐχάθησαν εἰς τοὺς πρατευτὰς.

10. Recipe for a typographic alloy. MS 210 Ḥarīṣā, f. 103v.

Μίγμα τῶν χαρακτήρων

Μολίβι λίτραις ἑκατόν
 Ἀντιμόνιον λίτραις δέκα
 Χάλκωμα λίτραις τέσσαρες

11. Preparation of the typographic ink. MS 210 Ḥarīṣā, f. 103v.

Κατασκευὴ τῆς μελάνης τῶν τυπογράφων

Λινόλαδον λίτραις ἑκατὸν εἰκοσι
 Βερνίκι λίτραις σαράντα

Βάλε τα ὁμοῦ εἰς σκεῦος χάλκινον ἀπάνω εἰς τὴν φωτιάν, ἄφησέ τα νὰ βράσουν ὡς τρία τέταρτα τῆς ὥρας ἢ καὶ μίαν ὥραν δοκιμάζωντάς το συχνὰ μετὰ δύο σου δάχτυλα, ἀνίσως καὶ [μετροῦν, deleted in text] κολνοῦν μετρίως, καὶ ἀνακατώνωντάς τα συχνὰ πρόσεχε νὰ μὴν ἀνάψη, καὶ ὅταν ἔλθῃ εἰς ἱκανὴν σύστασιν κολιτικὴν κατέβασέ το ἀπὸ τὴν φωτίαν, ἀφίνωντάς το νὰ κριώσῃ ἕως οὗ νὰ μείνῃ χλυαρὸν, ἐπίχεε τὸν νεγροφοῦμον, ἤγουν τὴν καπνίαν, λίτραις πενήντα, καὶ ἀφ' οὗ ἐπιχέσης ὅλον, ἀκολοῦθως ἀνακάτωσαί την, ἱκανὴν ὥραν, διότι, ὅσον περισσότερον ἀνακατωθῇ, τόσον γίνεται καλλίτερη. Πρόσεχε ἀκόμη ὅταν ἀννακατώσης τὸν νεγροφοῦμον νὰ μὴν καίῃ τὸ λάδι, ὅτι καίεται καὶ τὸ νεγροφοῦμον, καὶ δὲν γίνεται καλὴ ἢ μελάνη.

Τίνες βάλλουσι λινόλαδον μόνον, καὶ ἀνάπτωντές το τὸ ἀφίνουν νὰ καίῃ, ἕως οὗ νὰ ἔλθῃ εἰς μετρίαν σύστασιν, καὶ οὕτω γίνεται ἓνα εἶδος βερνίκης, καὶ χωρὶς νὰ προσθέτουν ἄλλην βερνίκην εἰς αὐτὸ βάνουν τὸ νεγροφοῦμον, καὶ κάμνουν τὴν μελάνην, ὥστε με λινόλαδον μόνον ψημένον, χωρὶς βερνίκην, γίνεται μελάνη, ἀμὴ με βερνίκην χωρὶς λινόλαδον δὲν γίνεται.

Εἰς τοῦτον τὸν τρόπον βράζωντας τὸ λινόλαδον, ἀνακάτωσαι κινάβαρην, καὶ γίνεται ἡ κόκκινη μελάνη.

12. Another recipe for typographic ink. MS 210 Ḥarīṣā, f. 103v–104r.

Ἄλλος

Βάλε τὸ λάδι εἰς τὴν φωτίαν ἕως νὰ ζεσταθῇ καλὰ, ὅπου νὰ ἀρχήσῃ νὰ βράσῃ καὶ τότε ἀνάπτωντάς το με ἓνα δαβλὶ νὰ κάμῃ φλόγα, κατέβασαί το ἀπὸ τὴν φωτίαν ἀφίνωντάς το νὰ ἀνάψῃ ὡς ἓνα τέταρτον τῆς ὥρας, ἢ καὶ περισσότερον δοκιμάζοντάς το συχνάκις εἰς τοῦτον τὸν τρόπον, βάψῃ ἓνα ξύλον καὶ στάλαξέ το εἰς τὴν γῆν, ἢ κάλλιον ἀπάνω εἰς μίαν πέτραν, καὶ ἀφ' οὗ κριώσῃ ὀλίγον, ἄλειψε τὴν ἄκρην τοῦ δακτύλου, καὶ τρίψε το με τὸν ἀντίχειρα, ἕως οὗ / f. 104 νὰ ἰδῇς πῶς κολνᾷ ὀλίγον, κρατῶντας μάλιστα τὸ δάκτυλον εἰς τὸ ἀφτὶ πρόσεχε ἂν τρίζῃ, ὅταν ἀνοιγοσφαλῇς τὸν δάκτυλον, ὅτι πριχοῦ νὰ καῖ, γλυστρᾷ καθὼς κάθε λάδι. εἴτα σκεπάζωντας διὰ νὰ σβύσῃ ἄφησαί το νὰ κρυώσῃ, καὶ τότε πέρνωντας ἀπὸ τὸ νεγροφοῦμον βάλε ἀπάνω εἰς τὸ μάρμαρον, καὶ τρίβωντάς το ὀλίγον, χύσε ἀπὸ τὸ βρασμένον λάδι, καὶ ἀνακάτωσέ το νὰ γένῃ σὰν συροῦπι, καὶ πάλιν τρίψε το καλὰ, ὡς μισὴν ὥραν, ἕως ὅπου νὰ τὸ ἰδῇς τραβῶντας το με τὸ τριφτῆρι, πῶς μένει ἴσον χωρὶς νὰ ἔχῃ ἀνισότης, καὶ τότε εἶναι τελειομένον. Ὅμως ὅταν εἶναι χρεια νὰ τυπωθοῦν φυγοῦραις καλαῖς ἄς ψηθῇ τὸ λάδι κάτω τι περισσότερον, διὰ νὰ γένῃ πυκτότερον καὶ ὅταν βαλθῇ ἡ μελάνη ἀπάνω εἰς τὸ χάλκωμα, πρέπει νὰ εἶναι ὑποκάτω κάρβουνα ἀναμένα διὰ νὰ ζεσταθῇ τὸ χάλκωμα.

13. Recipe for black pigment. MS 210 Ḥarīṣā, f. 104r.

Τὸ νεγροφοῦμο γίνεται εἰς ἐτοῦτον τὸν τρόπον

Ἔπαρε τὴν τρύγα τοῦ μουσχάτου κρασίου, καὶ κάμνωντας κομμάτια βάλε τα νὰ στεγνώσουν εἰς τὸν ἥλιον. Εἴτα βάλε τα εἰς τὴν φωτίαν νὰ καοῦν, καὶ ὅταν γένουν ὥσάν κάρβουνα ρίξε τα μέσα εἰς τὸ νερόν, καὶ ὅταν κατακαθίσουν χύσε τὸ νερό, τὸ δὲ καταλειφθὲν βάλε νὰ στεγνώσῃ καλὰ, καὶ τρίβωντάς τα πέρασέ το ἀπὸ τὴν σίταν ἀπάνω εἰς σκεῦος μὲ νερό, καὶ ἀφ' οὗ κατακάθισῃ ἔπαρέ το μὲ τὸ χουλιάρι καὶ ἀπλωσαί το ἅπάνω εἰς σανίδι νὰ στεγνώσῃ, καὶ οὕτω γίνεται τὸ νεγροφοῦμο. Οἱ τυπογράφοι ὅμως τὸ κάνουν ἀπὸ ῥέζινι καίοντές το συνάγουσι τὸν καπνὸν, μεταχειρίζοντας τινὲς καὶ κόκαλα ζώων, τὰ ὅποια καίοντες τὰ ἀνακατώνουσι μὲ τὴν τρύγα. Καλύτερα ὅμως εἶ τὰ κουκοῦτζια ῥοδακίνων, καὶ πλέον ἀξιότερον ἀπ' ὅλα ὁ καπνὸς ἀπὸ δαδί.

14. December 16, 1749, Constantinople, Sylvester to Patriarch Parthenios of Jerusalem. MS 210 Ḥarīṣā, f. 112r.

Μακαριώτατε καὶ ἀγιώτατε π(ατ)ριάρχα τῆς Ἀγίας πόλεως Ἱερουσαλήμ, καὶ πάσης Παλαιστίνης, κύριε κύριε Παρθένιε ἐν Ἀγίῳ Πιν(εύματι) ἀγαπητὲ ἀδελφὲ καὶ συλλειτουργγὲ τῆς ἡμῶν μετριότητος, τὴν ὑμετέραν μακαριότητα ἀδελφικῶς ἀσπαζόμενοι, ἡδέως προσαγορεύομεν. Ἀπαξ καὶ δις ἐγράψαμεν τῇ ὑμετέρᾳ μακαριότητι, καὶ τώρα πάλιν ἔχοντες λαβὴν τὴν ἐγγίζουσαν σεβάσμιον καὶ δεσποτικὴν ἐορτὴν τῆς κατὰ σάρκα Γεννήσεως τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰ(ησοῦ) Χ(ριστοῦ), τοῦ νέου ἔτους, καὶ τῶν Ἀγίων Αὐτοῦ Θεοφανείων, δὲν ἐλλείψαμεν νὰ ἀποδώσωμεν τὸν ἀδελφικὸν ἀσπασμὸν τῇ ἡμετέρᾳ μακαριότητι, χαιρετοῦντες καὶ παρακαλοῦντες τὸν ἐν σπηλαίῳ τεχθέντα Κύριον νὰ τὴν ἀξιώσῃ νὰ ἐορτάσῃ καὶ νὰ πανηγυρίσῃ ἐν εὐφροσύνῃ καὶ ἀγαλλιάσει ἐφέτος, καὶ καθεξῆς εἰς ἄλλα ἔτη ἐπιμήκιστα μετὰ πάντων τῶν λοιπῶν ἐφετῶν. Εἰ βούλει μαθεῖν καὶ τὰ περὶ ἡμῶν ἢ ὑμετέρα μακαριότης, λίαν ἔχωσιν ἀλγεινῶς διὰ τὰ ἐπακολουθήσαντα νέα κακοεπιχειρήματα τῶν ἐπαράτων Λατινοφρόνων Χαλεπλίδων, οἵτινες καὶ δὲν ἔπαυσαν ἐκ τῆς προτέραν αὐτῶν κακίας, ἀλλὰ μὲ δύναμιν ταλάντων πολλῶν ἀπέσπασαν τὸ Χαλέπιον ἐκ τοῦ Ἀποστολικοῦ ἡμῶν θρόνου, συστήνοντες τὸν ὁμόφρονά τους κακομάξιμον, καὶ κατατρέχοντες καὶ διώκοντες τοὺς εὐσεβεῖς καὶ ὀρθοδόξους Χριστιανούς, διὰ τοὺς ὁποίους καὶ πάλιν πάσχομεν ὅσον τὸ ἐφικτὸν νὰ λυτρώσωμεν ἐκ τῆς τυραννίας αὐτοῦ, καὶ νὰ φυλάξωμεν τὸ ἐμπιστευθὲν ἡμῖν λογικὸν ποιμνιον, καὶ ἄμποτε Κ(ύριο)ς ὁ Θε(ὸς) δι'εὐχῶν τῆς μακαριότητός της νὰ ἐξομαλίσῃ πάντα τὰ δυσχερῆ, καὶ νὰ λυτρώσῃ τὴν Ἀγίαν Αὐτοῦ Ἐκκλησίαν ἐκ τῶν χειρῶν τους, ἐνισχύων ἡμᾶς καὶ καθοπλίζων τῇ πανελκεστάτῳ Αὐτοῦ χειρί. Καὶ ταῦτα μὲν ἐπὶ τοῦ παρόντος, ἃς ἔχωμεν δὲ καὶ ἀδελφικὸν της νὰ μάθωμεν τὰ περὶ τῆς ἐφετῆς ἡμῖν ὑγείας της. Τῆς φανερώνουμε δὲ καὶ διὰ τὴν τυπογραφίαν, ὅτι τὴν τελειώσαμεν καὶ ἐδιορθώσαμεν καὶ ἐκαλλωπίσαμεν, ἔχοντες σκοπὸς σὺν Θεῷ νὰ τὴν ἀποκαταστήσωμεν εἰς τὸν ἀποστολικὸν θρόνον μας, καὶ ἐλπίζομεν νὰ γενῇ κάποιον πολὺ ὄφελος, καὶ ἰδοὺ ὁποῦ τῆς στέλνωμεν καὶ

τυπώματα διὰ νὰ τὰ στοχασθῇ, ἐπειδὴ γνωρίζομαστε ὅτι τὸ χαίρεται. Τὰ δὲ ἔτη αὐτῆς εἶψαν παρὰ Θεοῦ πολλά τε καὶ ἀγαθὰ. ,αψμθ' Δεκεμβρίου ις' η', ἀπὸ Βασιλεῦσαν.

15. December 16, 1749, [Constantinople], Sylvester to Patriarch Matthaios of Alexandria. MS 210 Ḥarīṣā, f. 112v.

Μακαριώ(τα)τε, ἀγιώ(τα)τε πάπα καὶ π(ατ)ριάρχα τῆς μεγάλης πόλεως Ἀλεξανδρείας κριτὰ τῆς οἰκουμένης καὶ πάσης γῆς Αἰγύπτου, κύριε κύριε Ματθαίε, ἐν Ἀγίῳ Πν(εύματι) ἀγαπητὲ ἀδελφὲ καὶ συλλειτουργγὲ τῆς ὑμῶν μετριότητος, τὴν ἡμετέραν μακαριότητα ἀδελφικῶς ἀσπαζόμενοι ἡδέως προσαγορεύομεν. Με δύο μας γράμματα προκαιροῦ ἡσπάσθημεν ἀδελφικῶς τὴν ἡμετέραν ἀδελφότητα δηλοποιούντες τῆς τὰ παρ' ἡμῶν πάντα καὶ τὴν εὐόδοσιν μας εἰς Βασιλεῦσαν πέμποντάς τῆς καὶ ἐν σεντούκιον ἐκ τῶν ἀραβικῶν βιβλίων τοῦ κύρ Εὐστρατίου καὶ ἄλλων κατὰ τὸν κατάλογον ὅπου εἶχομεν μέσα διαχειρὸς τοῦ κύρ Χουρμούζη πραγματευτοῦ Ροδίου, διὰ τὰ ὅποια δὲν μας ἀποκρίθη ἡ μακαριότης τῆς ἂν τὰ ἔλαβε. Νῦν δὲ πάλιν μὲ τὸ νὰ ἔρχεται ὁ ἡμέτερος γραμματικὸς κύρ Πέτρος εἰς Ταμιάθιον πρὸς ἀπόλαυσιν τῶν συγγενῶν του, δὲν ἐλείψαμεν γράφοντες καὶ τρίτην φορὰν, πρὸς τὴν ἡμετέραν μακαριότητα, χαιρετοῦντες τὴν, καὶ προσαγορεύοντες, ἀποδίδοντές τῆς καὶ τὰς ἐλευσομένας δεσποτικές ἀγίας ἑορτάς τῆς κατὰ σάρκα γεννήσεως τοῦ Κ(υρίου) μας, τοῦ νέου ἔτους, καὶ τῶν Ἀγίων Του Θεοφανείων, παρακαλοῦντες Τὸν ἐν σπηλαίῳ τεχθέντα Κ(ύριο)ν νὰ καταξιώσῃ καὶ τὴν μακαριότητά τῆς νὰ ἑορτάσῃ καὶ ἐφέτω καὶ εἰς ἄλλα πολλὰ ἔτη ἐπιμήκησα μὲ υἱεῖαν εὐφροσύνην, καὶ χαρὰν ἐπὶ τὸν ἀποστολικὸν θρόνον καὶ ἀγιοτάτον θρόνον τῆς, γράφομεν δὲ μετ' αὐτοῦ καὶ πρὸς τοὺς ἐκείσε ἐρισκομένους ὀρθοδόξους τοῦ καθ' ἡμᾶς ἀποστολικοῦ θρόνου, εὐχόμενοι εὐλογοῦντες τοὺς πέμποντες τοὺς καὶ ἐκ τῶν αὐτῶν βιβλίων ὅπου ἐτυπώσαμεν, παρακινούντες τοὺς νὰ βοηθήσουν καὶ αὐτοὶ διὰ τὴν αὐτὴν τυπογραφίαν ἐπειδὴ καὶ μᾶς ἠκολούθησαν πολλὰ καὶ βαρύτατα ἔξωδα, τὴν ὁποίαν καὶ ἐσυκώσαμε ἀπὸ Βλαχίαν, ἔχοντες σκοπὸν νὰ τὴν συστήσωμεν εἰς τὸν ἀποστολικὸν μας θρόνον, καὶ διορθώσαμε βάζοντες τὴν εἰς τάξιν καλὴν καὶ θέσιν τριῶν τύπων, καὶ ἰδοὺ ὅπου τῆς πέμπομεν καὶ τυπώματα διὰ νὰ τὰ στοχασθῇ καὶ ἡ μακαριότης τῆς, καὶ ἂν ἀγαπᾷ νὰ τυπώσῃ κανένα βιβλίον νὰ μᾶς γράψῃ καὶ ἃς μᾶς τὸ πέμψῃ νὰ βαλθῇ εἰς τύπον. Τὰ καθ' ἡμῶν δὲ εἰ βούλει μαθεῖν, πάσχομεν λίαν παρὰ τῶν ἐπαράτων Χαλεπλίδων οἱ ὅποιοι καὶ πάλιν διὰ τὴν δόσιν τῶν πολλῶν τοὺς χρημάτων ἀπέσπασαν τὸ Χαλέπιον, καὶ κατατρέχουν τοὺς ὀρθοδόξους βιάζοντάς τοὺς εἰς τὴν πεπλανημένην τοὺς πλάνην, πλὴν θαρρόμεν εἰς τὸ ἔλεος τοῦ Θε(ο)ῦ ὅτι δὲν θέλουν ὑπερισχύσει, ὥς διώκται τῆς ἀληθείας καὶ ἀπατεῶνες, ὅθεν ἐμποδίσθημεν εἰς βασιλεῦσαν καὶ τὸν παρόντα χειμῶνα, καὶ δυνατὸς ὁ Κ(ύριος), νὰ βοηθήσῃ καὶ ἡμᾶς καὶ τὴν Ἀγίαν Του Ἐκκλησίαν. Καὶ ταῦτα μὲν ἐπὶ τοῦ παρόντος. Ἄς ἔχομεν δὲ καὶ ἀδελφικὸν τῆς νὰ μάθομεν τὰ περὶ ἐφετῆς υἱεῖας τῆς. Ἦς καὶ τὰ ἔτη εἶψαν παρὰ Θε(ο)ῦ πολλά τε καὶ ἀγαθὰ. ,αψμθ' Δεκεμβρίου ις' η'.

16. Letter of Patriarch Sylvester to the ambassador of the Russian Empire, Adrian (Andrianos) Nepluev, March 12, 1750 [Constantinople]. MS 210 Ḥarīṣā, f. 114v.

Τῷ ἐξοχωτάτῳ πρέσβει τῆς αὐτοκρατορικῆς μεγαλειότητος πάσης Ῥωσίας, κυρίῳ κυρίῳ Ἀνδριάνῳ Νεπ[λιουέ]φ, υἱῷ ἐν Χριστῷ ἀγαπητῷ καὶ περιποθῆτῳ τῆς ἡμῶν μετριότητος, ταῖς ἀπὸ βάθῃ καρδίας, καὶ ὁλοψύχους πατρικὰς καὶ πν(ευμα)τικὰς εὐχὰς καὶ εὐλογίας φιλοστόργως προσφέροντες, δεόμεθα τοῦ τῶν ὅλων Θεοῦ τοῦ διαφυλάττειν τὴν αὐτῆς ἐξοχώτητα ἐν ἄκρα ὑγείᾳ καὶ διηνεκεῖ εὐημερίᾳ.

Μὲ τὸ νὰ ἐπληροφορήθῃμεν καλῶς καὶ βεβαίως τὴν ἄκραν θεοσεβείαν, καὶ τὴν ὑπερβολικὴν εὐλάβειαν καὶ τὸν ἐνθεον ζῆλον τῆς ὑμετέρας ἐξοχότης, ὅπου ἔχει εἰς τὸ χριστιανικώτατον καὶ ἀγιώτατον σέβας τῆς ὀρθοδόξου ἡμῶν πίστεως τῆς Ἁγίας τοῦ Χ(ριστο)ῦ Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας, ὡς τέκνον αὐτῆς γνησιώτατον, ἐπαρακινήθῃμεν μὲ θάρρος τῆς πατρικῆς καὶ πν(ευμα)τικῆς ἀγάπης, πρῶτον μὲν νὰ ἀποδώσωμεν αὐτῇ κατὰ τὸ ἀπαραίτητον χρέος ἡμῶν, τὰς ἐν Χ(ριστ)ῷ τῷ Θεῷ πνευματικὰς εὐχὰς καὶ εὐλογίας καὶ νὰ τὴν εὐχηθῶμεν ἀπὸ βάθους ψυχῆς καὶ καρδίας ὡς υἱὸν ἡμῶν ἐν Πν(εύματι) περιπόθητον, δεύτερον δὲ νὰ προσφέρωμεν εἰς αὐτὴν καὶ τὴν πατρικὴν ἡμῶν δέξιν καὶ παράκλησιν, τὴν ὁποίαν δὲν ἀμφιβάλλομεν ὅτι θέλει γενῇ εὐπρόσδεκτος εἰς τὴν θεοσεβεστάτην αὐτῆς ψυχὴν, καὶ περὶ τὰ θεῖα εὐλαβεστάτην προαίρεσιν, μὲ τὸ νὰ ἀποβλέπῃ τὸ παρακαλεστικὸν ἡμῶν ζήτημα τοῦτο εἰς τὴν σύστασιν καὶ οἰκοδομὴν καὶ στερέωσιν τοῦ καθ' ἡμᾶς ἀγιωτάτου ἀποστολικοῦ καὶ πατριαρχικοῦ θρόνου τῆς μεγάλης Θεουπόλεως Ἀντιοχείας, ὁ ὁποῖος ἂν καλὰ καὶ νὰ ἐχρημάτισε ἄνωθεν καὶ ἐξ' ἀρχῆς ἐπισημώματος τῇ ἀρχαιότητι καὶ ἀγιότητι ἐξ' αὐτῆς τῆς πρώτης χριστιανικῆς προκατάρξεως, ἐπειδὴ καὶ καθὼς μανθάνομεν ἐξ' αὐτῶν τῶν θείων λογίων ἐστάθη ἡ πρώτη καθέδρα τοῦ Πρωτοκορυφαίου τῶν Ἀποστόλων Πέτρου, καὶ πρῶτον εἰς αὐτὸν ἐξεφωνήθη καὶ ὠνομάσθη τὸ ὄνομα τοῦ Χριστιανισμοῦ, μὲ ὅλον τοῦτο δὲν ἔλειψε πώποτε κατὰ καιροὺς ὁ χαιρέκακος καὶ μισόχριστος δαίμων νὰ διεγείρῃ πολέμους καὶ καταδρομὰς εἰς αὐτὸν τὸν ἀγιώτατον θρόνον. Καὶ ἀφήνοντες νὰ διηγούμεθα τὰ παλαιὰ ὡσὰν εἶναι γνωστὰ καὶ εἰς τὴν θεοσεβεστάτην αὐτῆς σύνεσιν, ἀρκοῦσι τὰ μεταγενέστερα τὰ μετὰ τὴν ἄλωσιν καὶ εἰς τὸν καιρὸν τοῦτον τῆς δουλείας τοῦ ζυγοῦ ὅπου εὐρισκόμεθα συμβάντα, ὅσα καὶ οἱ πρὸ ἡμῶν ἀγιώτατοι πατριάρχαι τοῦ ἀγιωτάτου θρόνου, καὶ ἡμεῖς εἰσλετι ἐπάθομεν καὶ πάσχομεν, τὰ ὅποια εἶναι σχεδὸν ἀριθμῷ ἀπερίληπτα. Καὶ τοῦτο δὲν εἶναι θαυμαστόν, ἐπειδὴ καὶ κατὰ τὴν εὐαγγελικὴν ἀπόφασιν ἀνάγκη ἐστὶ τὰ σκάνδαλα γίνεσθαι, καὶ οἱ εὐσεβεῖς νὰ διώκωνται καὶ νὰ ταλαιποροῦνται μεγάλως οἱ ὑπὲρ τῆς εὐσεβείας ἀγωνιζόμενοι προεστώτες. Ἡ γὰρ δύναμίς Μου, λέγει ὁ Δεσπότης Χ(ριστ)ὸς μὲ τὸ στόμα τοῦ Ἀποστόλου Παύλου ἐν εὐσεβείᾳ τελειοῦται. Δὲν ἀμφιβάλλομεν ὅτι γνωρίζει καλῶς ἡ ἐξοχότης τῆς πόσον διωγμὸν καὶ πόσους ἀλλεπαλλήλους καταδρομὰς ὑπέμενεν καὶ ὑπομένει συνεχῶς ὁ ἀγιώτατος θρόνος οὗτος ἀπὸ τὸν παπισμὸν, καὶ τοὺς ἑτεροδόξους Λατίνους, οἱ ὅποιοι εὐρίσκοντές μας ἀδυνάτους, καὶ ὑπὸ τὸν ζυγὸν τῆς δουλείας, μυρίας ἐπιβολὰς τεχνεύονται καθ'

ἡμῶν, ποτὲ μὲν διαφθείροντες τοὺς Ὀρθοδόξους μὲ τὰς πεπλανημένας διδασκαλίας αὐτῶν, ποτὲ δὲ μὲ δύναμιν χρημάτων ἀποσπῶνται ἀπὸ τὸν θρόνον τὰς ἐπαρχίας αὐτοῦ, καὶ διώκοντες τοὺς ὀρθοδόξους ἀρχιερεῖς, καὶ ἀντεισάγοντες τοὺς ὁμόφρονas αὐτῶν Λατίνους, καὶ ἂν καλὰ εἰς ὅλον τὸ ὕστερον τῇ δυνάμει καὶ χάριτι τοῦ Χριστοῦ ἀνατρέπονται καὶ διαλύονται αἱ κακομηχαναὶ καὶ ἐπιβουλαὶ αὐτῶν, καθὼς καὶ τώρα προσεχῶς ἐσυνέβη εἰς τὸ Χαλέπιον, τὸ ὁποῖον ἀφ' οὗ ἅπαξ καὶ δις ἀπέσπασαν ἀπὸ τὸν ἀγιώτατον ἡμῶν θρόνον, πάλιν εὐστοκία Θεοῦ τὸ ἀνελάβομεν καὶ τὸ ὑπετάξαμεν ὡς καὶ πρότερον εἰς τὸν αὐτὸν ἀγιώτατον μᾶς θρόνον καθὼς θέλει βεβαιωθῇ ἀπὸ τὰ ἐγγραφα τῶν βασιλικῶν ὁρισμῶν ὅπου θεῖω ἐλέει μας ἐδόθησαν τώρα διὰ τῆς καλῆς συνδρομῆς, καὶ κοινῆς ἀναφορᾶς καὶ παρακλήσεως τοῦ παναγιωτάτου συναδελφοῦ καὶ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου, καὶ ὅλης τῆς Ἱερᾶς Συνόδου ὅπου ἔκαμαν εἰς τὴν κραταιὰν βασιλείαν, μὲ ζημίαν ὅμως βαρυτάτην καὶ μεγαλωτάτην δαπανημάτων πολλῶν, ἐπειδὴ σχεδὸν ἀπὸ πέρις μέχρι τῆς σήμερον ἐπιφορτίσθημεν ἡμεῖς τε καὶ ὁ ἀγιώτατος θρόνος ὑπὲρ τὰ πεντήκοντα πουργία τῶν ἄσπρων διὰ νὰ ἀπαντήσωμεν τὰς τοιαύτας καταδρομὰς τῶν παπιστῶν. Αἴτιος δὲ καὶ προστάτης τῆς τοιαύτης καταδρομῆς εἶναι τῇ σήμερον ὁ Τζόρτζος ὀνόματι υἱὸς τοῦ Ἄϊτε δραγουμάνος τῶν ἐν Χαλεπίῳ πραγματευτῶν Ἀγγλων, ὁ ὁποῖος ὄντας κατὰ τὸ γένος Ἀραψ, καὶ πρότερον εἰς τὸ ῥητὸν τῆς καθ' ἡμᾶς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας, ὕστερον μετεβλήθη, καὶ ἀθετῶντας τὴν ὀρθόδοξον πίστιν ἐγένετο Λατινόφρων, καὶ συμβοηθῶντας τοὺς ὁμόφρονas αὐτοῦ κακοῖερεῖς καὶ λοιποὺς πεπλανημένους ἀπὸ τοὺς παπιστάσιδες, ἐνεργεῖ τὰς καταδρομὰς κατὰ τοῦ ἀγιωτάτου ἡμῶν θρόνου, καὶ ὀρθοδόξου γένους τῶν Χριστιανῶν, καὶ εἶναι μέγας ἐχθρὸς καὶ διώκτης τῆς ἀμωμῆτου ἡμῶν πίστεως, δυναμούμενος μὲ τὴν πρόφασιν τῆς ἐπισκέψεως ὅπου ἔχει εἰς τὴν νατζιόνα τῶν Ἀγγλων. Λοιπὸν παρακαλοῦμεν θερμότερα τὴν θεοσεβεστάτην τῆς ἐξοχότητα, πρῶτον μὲν νὰ ἐλευθερώσῃ ἡμᾶς καὶ τὸν ἀγιώτατον ἡμῶν θρόνον ἀπὸ τὴν καταδρομὴν τοῦ ῥηθέντος Τζόρτζου, καὶ δὲν ἀμφιβάλομεν ὅτι θέλει εἰσακουσθῇ κατὰ τὸ εἰς τὸν ἐνταῦθα ἐξοχώτατον πρέσβυν τῶν Ἀγγλων, ὅπου νὰ συκώσῃ αὐτὸν ἀπὸ τὴν δραγουμανίαν, καὶ νὰ καταστήσῃ ἄλλον ἀπὸ τοὺς ὀρθοδόξους Ῥωμαίους ὅπου εὐρίσκονται ἐκεῖ, χρησιμώτεροι καὶ καλιώτεροι ἀπὸ αὐτὸ[ν] τὸν Τζόρτζον εἰς τὸ ἔργον τῆς δραγουμανίας, ὥστε νὰ γίνεταῖ ἐντελεστάτη καὶ πληρεστάτη καὶ ἡ χρεια τῶν ἐκεῖσε τιμίων Ἀγγλων πραγματευτῶν, καὶ νὰ μὴν κατατρέχεται καὶ ὁ θρόνος ἀδίκως καὶ παρανόμως ἀπὸ ἓνα τοιοῦτον ἀνόσιον καὶ κακοῦργον μὲ τὴν δύναμιν καὶ πρόφασιν τῆς δραγουμανίας αὐτῆς, καὶ μάλιστα ὕστερα ἀπὸ τόσους κόπους καὶ μόχθους καὶ κινδύνους καὶ ἔξοδα ὑπέρμετρα ὅπου ὑπεμείναμεν διὰ τὴν διόρθωσιν τοῦ θρόνου τούτου, τὰ ὁποῖα εἶναι γνωστὰ καὶ πασίδηλα.

Καὶ κοντὰ εἰς τὰ ἄλλα τὰ βιβλία ὅπου ἐτυπώσαμεν εἰς ἀρραβικὴν διάλεκτον τώρα νεωστὶ πρὸς κοινὴν ἀνάγνωσιν καὶ ὠφέλειαν τῶν ἐκεῖσε ὀρθοδόξων Ἀρράβων, τὰ ὁποῖα μὲ τὸ νὰ περιέχωσι τὴν ὀρθόδοξον ὁμολογίαν τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας, καὶ ἄλλα ἔθιμα καὶ νόμιμα τοῦ ὀρθοῦ ἐκκλησιαστικοῦ φρονήματος, ἔδωκαν μέγαν

φῶς εἰς τοὺς καθ' ἡμᾶς Ὀρθοδόξους εἰς τὸ νὰ γνωρίσουν τὴν ἀλήθειαν, καὶ νὰ ἐλευθερωθοῦν καὶ νὰ ἐπιστραφοῦν ἀπὸ τὴν πλάνην τῶν ἑτεροδόξων.

Καὶ ἐπειδὴ ἀποφασίσαμεν καὶ ἐδιωρίσαμεν νὰ στείλωμεν εἰς Χαλέπιον ἀρχιερέα γνήσιον ὀρθόδοξον καὶ ζηλωτὴν τῆς εὐσεβείας, καὶ σοφὸν καὶ ἐπιστήμονα εἰς τὴν ἀρράβικὴν διάλεκτον, καὶ ἑλληνικὴν, καὶ ἱκανὸν καὶ ἀξίον εἰς τὸ νὰ ποιμάνῃ εὐαγγελικῶς τὸ ἐκεῖσε χριστῶνυμον πλήρωμα, ὁ ὁποῖος δὲν ἠμπορεῖ νὰ ἐνεργίῃ ἐκεῖ τὰ τῆς ἀρχιερωσύνης εἰρηνικῶς καὶ ἡσύχως, καὶ νὰ φυλάξῃ τὸ ὀρθόδοξον πλήρωμα, ἂν δὲν λείψῃ ὁ ρηθεὶς δραγουμάνος Τζόρτζος, ὁ ὁποῖος θέλει κατατρέχει καὶ αὐτὸν καθὼς καὶ τοὺς ἄλλους μὲ τρόπους ἐξωτερικοὺς καὶ χρηματικά δαπανήματα.

Δεύτερον παρακαλοῦμεν ὅτι ἐπειδὴ διὰ τὴν πολλὴν ἀδυναμίαν τοῦ ἀγιοτάτου τούτου θρόνου καὶ τὰ βαρρύτατα χρέη ὅπου ἐπιφορτίσθησαν δὲν εἶναι καμία ἄλλη ἐλπίς διορθώσεως, ἐπειδὴ οὔτε σιτηρέσια ἔχομεν οὔτε καμίαν ἄλλην βοήθειαν ἀπὸ τὸ ποίμνιον τοῦ θρόνου μὲ τὸ νὰ διεφθάρῃ ὁ ἀγιώτατος οὗτος θρόνος κατὰ τὸ περισσότερο μέρος ἀπὸ τοὺς Λατινόφρονες, ἀπεφασίσαμεν νὰ προσδράμωμεν εἰς τὸ ἔλεος καὶ τὴν βοήθειαν τῆς ἀγιοτάτης αὐτοκρατορικῆς μεγαλειότητος τῆς θεοφρουρήτου βασιλείας ἀπάσης Ῥωσίας, καὶ νὰ στείλωμεν ἐκεῖσε τὸν ἡμέτερον ἀρχιμανδρίτην κύρ Ἰγνάτιον χάριν ἐλέους καὶ βοηθείας τοῦ ἀγιοτάτου ἡμῶν θρόνου, τὸ ὅποῖον ἐγγεῖρημα ἡμῶν διὰ νὰ εὐδωθῇ σὺν Θεῷ Ἀγίῳ χρειάζεται ἀναγκαίως τὴν σύστασιν τῆς ἡμετέρας ἐξοχότητος. Δεόμεθα λοιπὸν καὶ παρακαλοῦμεν νὰ φανερώσῃ μὲ γράμμα τῆς ἐκλαμπρον εἰς τὴν ἀγιοτάτην αὐτοκρατορικὴν μεγαλειότητα τὴν ἐσχάτην ἀνάγκην καὶ βαρυτάτην δυστυχίαν καὶ τὰ πολλὰ πάθη καὶ τοὺς διωγμοὺς τῶν κακοδιώκτων, καὶ τοὺς ὑπὲρ τῆς εὐσέβειας ἀγῶνας ὅπου πάσχει καὶ ὑπομένει ὁ ἀγιώτατος ἡμῶν θρόνος, καθὼς ἡ ἐξοχότης τῆς τὰ ἐπληροφορήθη ἐδῶ καὶ τὰ ἐβεβαιώθη σαφέστατα διὰ νὰ κινήσῃ τὰ φιλοικτήρμονα σπάλγχνα τῆς χριστιανικοτάτης καὶ ἀγιοτάτης αὐτοκρατορικῆς μεγαλειότητος εἰς τὴν βοήθειαν καὶ ἀντίληψιν ἡμῶν τε καὶ τοῦ καθ' ἡμᾶς ἀγιοτάτου τούτου θρόνου. Καὶ ἡμεῖς εἴμεθα εἰς Θεὸν εὐχέται θερμότατοι καὶ ἀδιάλειπτοι νυκτὸς καὶ ἡμέρας καὶ ἐν πάσαις ἡμῶν ταῖς πρὸς Θεὸν ἐντεύξεσι καὶ ἐκκλησιαστικαῖς ἀκολουθίαις διὰ τὸ κράτος καὶ τὴν στερέωσιν τῆς ἀγίας αὐτοκρατορικῆς μεγαλειότητος, καὶ διὰ τὴν πολυχρόνιον ζωὴν καὶ ὑγείαν καὶ εὐτυχίαν ἀνέκλειπτον τῆς ἡμετέρας ἐξοχότητος. Ἡ δὲ τοῦ Θεοῦ χάρις καὶ τὸ ἄπειρον ἔλεος, καὶ ἡ εὐχὴ καὶ εὐλογία τῆς ἡμῶν μετριότητος, εἴη μετὰ τῆς ἡμετέρας ἐξοχώτητος, ἧς καὶ τὰ ἔτη εἴησαν παρὰ Θεοῦ πλεῖστα καὶ εὐτυχέστατα.
,αψν' Μαρτίου ιβ'

17. Letter of Patriarch Sylvester to Elizaveta, Empress of Russia, March 1750 [Constantinople]. MS 210 ҂аріѡ̑а, f. 115r–116r.

Τῇ Ἀγίᾳ Θεοστέπτῳ καὶ Θεοφρουρήτῳ αὐτοκρατορικῇ μεγαλειότητι τῆς σεβαστῆς καὶ ἀγίας αὐτοκρατορίσεως, καὶ ἱμπερατρίτζης κυρίας κυρίας Ἐλισάβετ, τῆς Μοσχικῆς βασιλείας, καὶ ἀπάσης Ῥωσίας, καὶ παντὸς τοῦ ὑπερβορείου μέρους

ἐπευχῶμεθα ὑγείαν, κράτος, στερέωσιν καὶ διαμονὴν καὶ τῶν ἐφετῶν ἀπάντων ἀγαθῶν τὴν παρὰ Θεοῦ χορηγίαν, εἴη δὲ καὶ εἰρήνη καὶ ἔλεος παρὰ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χ(ριστο)ῦ τῷ Θεοστεφῇ αὐτῆς κράτει σὺν ταῖς παρὰ τῆς ἡμῶν μετριότητος ἀπὸ βάθους ψυχῆς πατρικαῖς καὶ πνευματικαῖς ἐυχαῖς καὶ εὐλογίαις.

Ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χ(ριστὸς), Υἱὸς καὶ Λόγος τοῦ Θεοῦ, ὁ Δημιουργὸς ἀπάσης τῆς κτίσεως τάχειος Θεὸς ὢν, εὐδόκησε δι' ἄκραν του ἀγαθότητα νὰ κατέβῃ ἐπὶ τῆς γῆς καὶ νὰ ἀναλάβῃ τὴν ἀν(ρωπ)ίνην φύσιν, γενόμενος τέλειος ἀν(θρωπ)ος διὰ νὰ σώσῃ τὸν ἀν(θρωπ)ον, διὰ τοῦ Ὁποίου τὴν σ(ωτ)ηρίαν ἠυδόκησε νὰ χύσῃ καὶ τὸ Πανάγιον Αὐτοῦ Αἷμα, καὶ ἀφ' οὗ ἐσύστησε τὸ χριστώνυμον Αὐτοῦ πλήρωμα ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ τὸ ἔκαμε λαὸν περιούσιον καὶ ποιμνιον ἐδικόν Του, ἐδιώρισε καὶ διέταξεν ἐπάνω εἰς τὴν ποιμαντικὴν ταύτην, τότε μὲν τοὺς Ἁγίους Αὐτοῦ Μαθητὰς καὶ Ἀποστόλους, οἱ δὲ Μαθηταὶ ἀκολούθως τοὺς διαδόχους αὐτῶν ἐπισκόπους καὶ ἀρχιερεῖς καὶ πατριάρχας, καὶ ἕκτοτε συνεκροτήθησαν τῇ τοῦ Χ(ριστο)ῦ χάριτι καὶ τῇ δυνάμει τοῦ Ἁγίου Πν(εύματος) οἱ ἀρχιερατικοὶ καὶ πατριαρχικοὶ θρόνοι κατὰ πᾶσαν τὴν οἰκουμένην ὅπου ἐκηρύχθη τὸ Ἱερὸν καὶ Θεῖον Εὐαγγέλιον, ὥστε μὲ τὴν ἀποστολικὴν ἐκείνην ἐξουσίαν καὶ χάριν, καὶ μὲ τὴν ἀρχιερατικὴν προστασίαν καὶ διδασκαλίαν νὰ σώζονται χάριτι Θεοῦ καὶ νὰ κυβερνῶνται τὰ ἀπανταχοῦ λογικὰ ποιμνία τοῦ Χ(ριστο)ῦ εἰς τὴν ὀρθόδοξον Αὐτοῦ ὁμολογίαν καὶ πίστιν, τὴν ὁποίαν μᾶς ἐπαρέδωκεν ἡ ἄκρα Αὐτοῦ ἀγαθότης διὰ μέσον τῶν Ἀγίων του Μαθητῶν καὶ Ἀποστόλων. Καὶ ἰδοὺ χάριτι Θεοῦ διασώζονται καὶ μέχρι τοῦ νῦν, καὶ ἕως τῆς συντελείας τοῦ αἰῶνος αἱ Ἀγίαι Ἐκκλησίαι καὶ μὲ ὅλον ὁποῦ ὑπομένουσι κατὰ πάντα καιρὸν/φ.115ν πολλοὺς διωγμοὺς κατὰ τὴν ἀψευδευστάτην φωνὴν τοῦ Σ(ωτ)ηρ(ος) ἡμῶν, ὅτι καὶ πύλη ἄδου οὐ κατισχύουσιν αὐτῆς. Δὲν λανθάνει τὴν ἁγίαν καὶ θεόστεπτον αὐτῆς αὐτοκρατορικὴν μεγαλειότητα ὅτι ὁ ἀγιώτατος ἀποστολικὸς θρόνος τῆς Μεγάλης Θεουπόλεως Ἀντιοχείας νὰ ἐχρημάτισεν ἄνωθεν καὶ ἐξ ἀρχῆς ἐπισιμώτατος τῇ ἀρχαιότητι καὶ ἀγιότητι ἐξ' αὐτῆς τῆς πρώτης χριστιανικῆς προκατάρξεως ἐπειδὴ καὶ καθὼς μανθάνομεν ἐξ' αὐτῶν τῶν θείων λογίων ἐστάθη ἡ πρώτη καθέδρα τοῦ πρωτοκορυφαίου τῶν Ἀποστόλων Πέτρου. Καὶ πρῶτον εἰς αὐτὸν ἐκεφωνήθη καὶ ὠνομάσθη ττὸ ὄνομα τοῦ Χριστιανισμοῦ, μὲ ὅλον τοῦτο δὲν ἔλειψε πώποτε κατὰ καιροὺς ὁ χαιρέκακος καὶ ισόχριστος δαίμων νὰ διεγείρῃ πολέμους καὶ διωγμοὺς καὶ καταδρομὰς εἰς αὐτὸν τὸν ἀγιώτατον θρόνον. Καὶ ἀφήνοντες νὰ διηγούμεθα τὰ παλαιὰ ὥσάν ὁποῦ εἶναι γνωστὰ εἰς τὴν αὐτοκρατορικὴν αὐτῆς μεγαλειότητα, ἀρκούσι τὰ μεταγενέστερα δηλαδὴ τὰ μετὰ τὴν Ἄλωσιν συμβάντα καὶ εἰς τὸν καιρὸν τοῦτον τῆς δουλείας τοῦ ζυγοῦ ὁποῦ εὕρισκόμεθα, ὅσα καὶ οἱ πρὸ ἡμῶν ἀγιώτατοι πατριάρχαι τοῦ αὐτοῦ ἀγιωτάτου, καὶ ἡμεῖς εἰσέτι ἐπάθομεν καὶ πάσχομεν τὰ ὁποῖα εἶναι σχεδὸν ἀπερίληπτα. Καὶ τοῦτο δὲν εἶναι θαυμαστόν, ἐπειδὴ καὶ κατὰ τὴν εὐαγγελικὴν ἀπόφασιν ἀνάγκη ἐστὶ τὰ σκάνδαλα γίνεσθαι, καὶ οἱ εὐσεβεῖς νὰ διώκονται, καὶ νὰ ταλαιπωροῦνται μέγας οἱ ὑπὲρ τῆς εὐλσεβείας ἀγωνιζόμενοι προεστώτες. “Ἡ γὰρ δύναμίς Μου”, λέγει ὁ Δεσπότης Χ(ριστὸς), μὲ τὸ στόμα τοῦ Ἀποστόλου Παύλου “ἐν ἀσθενίᾳ τελειοῦται”. Δὲν ἀμφιβάλλομεν ὅτι νὰ ἠκούσθησαν καὶ εἰς τὰς βασιλικὰς ἀκοὰς τοῦ θεοστέπτου αὐτῆς κράτους, πόσον

διωγμὸν καὶ πόσους ἀλλεπάλληλους καταδρομὰς ὑπέμεινε καὶ ὑπομένει συνεχῶς ὁ ἀγιώτατος θρόνος οὗτος ἀπὸ τὸν παπισμὸν καὶ τοὺς ἑτεροδόξους Λατίνους, οἱ ὁποῖοι εὐρισκόντες μας ἀδυνάτους καὶ ὑπὸ τὸν ζυγὸν τῆς δουλείας μυρίας ἐπιβουλὰς ἀδιακόπως τεχνεύονται καθ' ἡμῶν, ποτὲ μὲν διαφθείροντες τοὺς Ὀρθοδόξους μὲ τὰς πεπλανημένας διδασκαλίας αὐτῶν, ποτὲ δὲ μὲ δύναμιν χρημάτων ἀποσπῶντες ἀπὸ τὸν θρόνον τὰς ἐπαρχίας αὐτοῦ, καὶ διώκοντες τοὺς ὀρθοδόξους ἀρχιερεῖς, καὶ ἀντεισάγοντες τοὺς ὁμόφρονας αὐτῶν Λατίνους. Καὶ ἀγκαλὰ εἰς ὅλον τὸ ὕστερον τῇ δυνάμει καὶ χάριτι τοῦ Χ(ριστοῦ) ἀνατρέπονται καὶ διαλύονται αἱ κακομηχαναὶ καὶ ἐπιβουλαὶ αὐτῶν, καθὼς καὶ τώρα προσεχῶς ἐσυνέβη εἰς τὸ Χαλέπιον, τοῦ ὁποίου τὰ συμβάντα καὶ οἱ πρότεροι διωγμοί, καὶ ἡ παροῦσα θείῃ ἐλέει ἐλευθερία ἀπὸ τὰς τῶν Λατινοφρόνων καταδρομὰς, καὶ ἡ ἐν αὐτῷ ἀποκατάστασις ὀρθοδόξου πεπαιδευμένου καὶ ἀξίου ἀρχιερέως καὶ εὐαγγελικοῦ ποιμένος, εἴμεθα βέβαιοι ὅτι νὰ ἐδηλώθησαν εἰς τὴν ἁγίαν τῆς βασιλείαν ἐκ μέρους τοῦ ἐξοχωτάτου πρέσβεως αὐτῆς. Καὶ πρὸς τοῦτοις καὶ ὁ τύπος ὁποῦ ἐκατασκευάσαμεν νεωστὶ εἰς ἀρράβικὴν διάλεκτον μὲ πολὺν ἀγῶνα, κόπον καὶ δαπανήματα βαρέα, ἀπὸ τὸν ὁποῖον Θεοῦ εὐδοκοῦντος ἐτυπώσαμεν βιβλία ἱκανὰ εἰς ἀρράβικὴν διάλεκτον. Καὶ ἐλπίζομεν σὺν Θεῷ μεγάλον καρπὸν, καὶ πολλὴν ψυχικὴν ὠφέλειαν νὰ γενῇ εἰς τοὺς Ὀρθοδόξους, μὲ τὸ νὰ περιέχουσι τὴν ὀρθόδοξον ὁμολογίαν τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας, καὶ ἄλλα ἔθιμα καὶ νόμιμα τοῦ ὀρθοῦ ἐκκλησιαστικοῦ φρονήματος, καὶ θέλουν δώσει μεγάλον φῶς εἰς / f. 116r τοὺς καθ' ἡμᾶς Ὀρθοδόξους εἰς τὸ νὰ γνωρίσουν τὴν ἀλήθειαν, καὶ νὰ ἐλευθερωθοῦν καὶ νὰ ἐπιστραφοῦν ἀπὸ τὴν πλάνην τῶν ἑτεροδόξων. Ὅμως διὰ νὰ ἡμποροῦμεν νὰ ἀπαντῶμεν εἰς τὰς τοιαύτας καταδρομὰς τῶν ἑτεροδόξων, καὶ νὰ δεφενδεύωμεν καὶ νὰ φυλάκτωμεν τὸν ἀγιώτατον αὐτὸν θρόνον, καὶ τὸ ἐν αὐτῷ χριστῶνυμον ποῖμνιον εἰς τὴν ὀρθόδοξον πίστιν τῆς Ἀγίας τοῦ Χ(ριστοῦ) Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας, μὲ τὸ νὰ χρειαζώμεθα καθ' ἡμερινὰ καὶ πολλὰ δαπανήματα, τὰ ὁποῖα μὴ ἔχοντες ἐξ' ἰδίων νὰ ἀπολογηθῶμεν, ἀναγκαζόμεθα νὰ περιπίπτωμεν εἰς βαρύτατα χρεὴ καὶ φρρτία δυσβάστακτα δανειακῶν ἄσπρων, τὰ ὁποῖα ἂν δὲν διορθωθοῦν, κινδυνεύομεν ἡμεῖς τε καὶ ὁ ἀγιώτατος οὗτος θρόνος. Διὰ τοῦτο μὴ ἔχοντες πλέον ἄλλην ἐλπίδα μετὰ Θε(εό) ν, καὶ ἀσφαλεστέραν καταφυγὴν εἰ μὴ τὸν κοινὸν τοῦ χριστων[ύμου] πληρώματος σωτήριον λιμένα, καὶ τὴν παγκόσμιον παραμυθίαν τοῦ ὀρθοδόξου λαοῦ. Ὡσάν ὁποῦ οὔτε σιτηρέσια ἔχομεν οὔτε καμίαν ἄλλην βοήθειαν ἀπὸ τὸ ποῖμνιον τοῦ θρόνου μὲ τὸ νὰ διεφθάρῃ ὁ ἀγιώτατος αὐτὸς θρόνος κατὰ τὸ περισσότερον μέρος ἀπὸ τοὺς Λατινόφρονas, ἀπεφασίσαμεν νὰ προσδράμωμεν εἰς τὸ ἔλεος καὶ τὴν βοήθειαν τῆς ἀγιωτάτης αὐτοκρατορικῆς μεγαλειότητος τῆς θεοφρουρήτου αὐτῆς βασιλείας, καὶ δὴ πέμπομεν εἰς τὰ φιλάνθρωπα σπλάγχχνα καὶ τὴν σκέπην καὶ τὴν ἀντίληψιν τοῦ θεοστέπτου αὐτῆς κράτους τὸν ἐπιφέροντα τὸ παρὸν ἡμέτερον ἀρχιμανδρίτην κύρ Ἰγνάτιον χάριν ἐλέους καὶ βοηθείας τοῦ ἀγιωτάτου ἡμῶν θρόνου, δέδομενοι καὶ καθικετεύοντες ἐνθέρμως καὶ ἀπὸ βάθους ψυχῆς καὶ καρδίας νὰ σπλαγχνισθῇ ἡμᾶς τε καὶ τὸν ἀγιώτατον αὐτὸν θρόνον, καὶ μὲ τὴν συνήθη μεγαλοπρεπεστάτην καὶ χριστιανικωτάτην ἰλαρὰν αὐτῆς προαίρεσιν νὰ θεραπεύσῃ καὶ νὰ παρηγορήσῃ

τὸν ἀγιώτατον αὐτὸν θρόνον, καὶ ἡμᾶς ὅπου πάσχομεν καὶ κινδυνεύομεν καθ' ἐκάστην διὰ τὴν σύστασιν τοῦ ἐν αὐτῷ χριστονύμου λαοῦ τῶν τοσοῦτων ὀρθοδόξων Χριστιανῶν. Ὁ δὲ πλούσιος μισθοποδότης Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χ(ριστὸς)ς νὰ σκέπη καὶ νὰ περιφρουρῇ τὴν θεόστεπτον αὐτῆς κεφαλὴν μὲ ἄκραν ὑγείαν καὶ κράτος καὶ στερέωσιν τῆς ἀγίας τῆς βασιλείας καὶ αὐτοκρατορικῆς μεγαλειότητος εἰς ἔτη πάμπολλα καὶ πανευδαιμονέστατα.
 ,αψν' Μαρτίου.

18. Letter of Patriarch Sylvester to Michael Rakovitzas, prince of Wallachia. December 15, 1741, Damascus. MS 210 Ḥarīṣā, f. 166r–166v.

Εἰς τὸν ὑψηλότατον Μιχαὴλ Ρακοβίτσα βοεβόδα

Εὐσεβέστατε ὑψηλότατε καὶ ἐκλαμπρότατε αὐθέντα καὶ ἡγεμὼν μεγαλοπρεπέστατε πάσης Οὐγκροβλαχίας, κύριε κύριε Ἰωάννη Μιχαὴλ Ρακοβίτζι βοεβόδα, υἱὲ ἐν Ἀγίῳ Πνεύματι ἀγαπητὲ περιστόθητε τῆς ἡμῶν μετριότητος, τὴν ὑμετέραν θεόστεπτον ὑψηλότητα εὐχόμεθα εὐλογοῦμεν, ἀσπαζόμενοι νοερῶς τὴν πανυπέρεκλαμπρόν της κορυφὴν.

Δεόμενοι τοῦ Ἁγίου Θεοῦ, ὅπως διατηροῖ αὐτὴν ἐν ἄκρα ὑγείᾳ, καὶ γαληναίᾳ διαμονῇ ἐπὶ τὸν ὑψηλὸν θρόνον της, ὑποτάττων ὑπὸ τοὺς πόδας της πάντα ἐχθρὸν καὶ πολέμιον, χαρίζωντάς της τοὺς ἐκλαμπροτάτους μπειζατέδες, καὶ ἐκλαμπροτάτην δόμναν τὴν καταφαιδρὰ ἀγγελία τοῦ ἐπαναβιασμοῦ τῆς ὑμετέρας θεοφρουρήτου ὑψηλότητος ἐπὶ τὴν ὑψηλὴν καθέδραν Οὐγκροβλαχίας, οὐ μόνον μᾶς ἐχαροποίησεν τὴν ψυχὴν, ἀλλὰ μᾶς ἔδωκε καὶ λαβὴν νὰ γράψωμεν καὶ νὰ συγχαροῦμεν, καὶ νὰ στεφανώσωμεν τὴν πανυπέρεκλαμπρόν της κορυφὴν μὲ εὐχὰς καὶ εὐλογίας πατριαρχικάς, τὰς ὁποίας καὶ δὲν ὑστερήσαμεν ποτὲς ἐξ αὐτῆς, ἀφ' οὗ τὴν ἐγνωρίσαμεν. Ἀλλὰ νοερῶς τὴν ἐπευχόμεσθαι, ἔχοντες χρηστὰς τὰς ἐλπίδας, ὅτι νὰ τὴν ἀπολαύσῃ καὶ ὁ ἀποστολικὸς καὶ ἀρχαιότατος τοῦτος θρόνος τῆς Ἀντιοχείας βοηθὸν καὶ δεφένδον. Ἐπειδὴ καὶ πάσχει λίαν τόσον ἀπὸ τὴν λύτταν τῶν αἵρετικῶν, καὶ σχισματικῶν Λατινοφρόνων, ὅσον καὶ ἐκ τοῦ ἀφορήτου χρέους, καὶ τὸ πᾶν διὰ νὰ μὴν προδῶσωμεν τὸ ἀμώμητον σέβας τῆς εἰλικρινοῦς καὶ ἀκυβδήλου ἡμῶν πίστεως ἀλλ' οὔτε νὰ παραβλέψωμεν καὶ νὰ παρασαλεύσωμεν τὶ τῶν ὅσα παρελάβομεν ἐκ τῶν Ἱερῶν καὶ Θεοφόρων Πατέρων ἡμῶν. Τούτου ἔνεκα καὶ φέρωμεν γενναίως εὐσεβείας χάριν, ἔχοντες τὰς ἐλπίδας, πρῶτον μὲν εἰς τὸν Σ(ω)τήρα καὶ ἐλευθερωτὴν ἡμῶν Ἰησοῦν, καὶ δευτέρον εἰς τὸ ὕψος τῶν γαληνοτάτων ἡμῶν αὐθεντῶν, τοὺς ὁποίους εἶθε νὰ στερεώνῃ ὁ Πανάγαθος Κύριος διὰ πρεσβειῶν τοῦ Πρωτοκορυφαίου του τῶν Ἀποστόλων Πέτρου, διὰ νὰ τοὺς ἔχωμεν προπύργια, καὶ ὑπερασπιστὰς τούτων τῶν ἀποστολικῶν θρόνων. Προσέτι δὲ νὰ ἀξιῶσιν καὶ ἡμᾶς σωματικῶς νὰ ἀπολαύσωμεν, καὶ νὰ εὐλογήσωμεν τὴν ἐκλαμπρόν της κορυφὴν μὲ ἅπασαν τὴν εὐλογημένην της τζάραν, καθὼς πρὸ πολλοῦ τὸ εἶχομεν τεταμιευμένον, καὶ πεφυλαγμένον εἰς τὴν ψυχὴν, καὶ καθὼς ἡ ἄνωθεν πρόνοια ἐπὶ τοῦ παρόντος εἰς τέλος ἤγαγε. Πα

ρακαλοῦμεν δὲ νὰ ἀξιωθοῦμεν τῆς πανεκλάμπρου τῆς νὰ εὐφραννοῦμεν τὴν υἱεὶαν
 τῆς. Ἦς τὰ ἔτη εἶησαν παρὰ Θεοῦ πολλά τε καὶ πανευδαίμονα.
 „αἷμα Ἐκεμβρίου ιε΄. Ἐκ Δαμασκοῦ.

19. Amounts spent for the school in “Arabia” from 1728 to 1732. MS 210 Ḥarīṣā, f. 169r.

Ἐξοδα τοῦ σχολείου τοῦ ἑλληνικοῦ ὁποῦ ἐγκροτήσαμεν εἰς Ἀρράβιαν, ἀπὸ τοὺς
 1728 ἕως τοὺς 32 μηνὶ Ὀκτωβρίῳ, ὄντος μᾶς εἰς Ἀρράβιαν μέχρι τοῦ Ἰουλίου τὸ
 ἐκυβερνούσαμεν, καὶ μισεύοντός μας εἰς Βασιλεύουσαν ἀφήκαμεν τὴν ἐπιστάσιαν
 τῷ διδασκάλῳ Ἰακώβῳ Πατμίῳ, καὶ τοῦ ἐπέμπαμεν διὰ κυβέρνησιν τῶν μαθητῶν.

„ἀπὸ Φιλιππούπολιν γρόσια ἑκατὸν δέκα.

„ἀπὸ Θεσσαλονίκην γρόσια πενήντα.

„ἀπὸ Καστορίαν γρόσια ἑκατόν.

„διὰ τοῦ παπᾶ Γρηγορίου γρόσια πενήντα.

„διὰ τοῦ δραγουμάνου Ἀναστασίου Σπέλτου γρόσια διακόσια 55.

„ἐδιορίσαμεν νὰ λάβῃ ἀπὸ τοὺς ἄρχοντας Τριπόλεως γρ. ἑκατὸν δέκα.

„ἀπὸ Τριπόλεως διὰ τοῦ κονσόλου τῶν Ἑγκλέζων γρόσια πενήντα.

„καὶ ὅταν ἐξήλθομεν ἀπὸ Χαλέπιον ἐδώσαμεν του ἐπὶ χεῖρας γρ. ἑκατὸν δέκα.

„ἐπιστρέφοντός μας ἀπὸ ξενιτεῖαν τοῦ ἐδώσαμεν ὄντος του ἐν Τριπόλει γρ. ἑκατὸν
 τριάντα.

„καὶ ὅταν ἤθελε μισεύσει εἰς τὴν πατρίδα του διὰ τὸν κόπον του γρ. χίλια διακόσια.

„καὶ εἰς τὴν Κύπρον ὅταν ἀνταμώθημεν τοῦ ἐδώσαμεν ἓνα ὠρολόγι παντόλῃ
 ἐγιναν καὶ ἕτερα ἔξοδα ὅμως τόσον ἐνθυμούμεθα. Καὶ ὥς εἶναι εἰς τὸν Θεὸν
 εὐπρόσδεκτα. Ἐπρόκοψαν καὶ μαθηταὶ πολλοὶ καὶ τινὲς ἐξ αὐτῶν ἀρχιεράτευσαν.

110

50

100

50

255

110

50

110

130

1200

2165²

2 Total of the amounts listed.

20. List of books possibly belonging to Patriarch Sylvester. MS 124 Jerusalem, f. 18r–19r.

Ἔχομεν εἰς δύο σεντούκας τὰ κάτωθεν γεγραμμένα βιβλία
 Εἰς τὴν μίαν [deleted in the text]
 Τὰ Πάτρια Κωνσταντινουπόλεως τόμοι εἴκοσι ἐκτὸς τοῦ Γλυκᾶ κ
 καὶ ἓν Ἑτυμολογικὸν α
 καὶ ἓν Λεξικὸν α
 καὶ Τὰ Διονυσιακά τοῦ Νόνου τοῦ Πανοπλίτου τόμος εἰς α
 εἰς τὴν ἑτέραν [deleted in the text]
 Διάφοροι τόμοι τῶν Ἁγίων Πατέρων
 Περί τῶν ἐν Ἱεροσολύμοις Πατριαρχευσάντων τόμοι δύο β
 Ἀρμενόπουλος γραικολατίνος α
 Κυρίλλου Ἀλεξανδρείας εἰς τὸ κατὰ Ἰωάννην τόμος εἰς α
 Εὐσέβιος Παμφύλου τόμος εἰς α
 Ἡ Παλαιὰ καὶ Νέα Διαθήκη τόμος μέγας εἰς α
 Τόμοι Ἀγάπης δύο β
 Τόμος Χαρᾶς εἰς α
 Γεωγραφία Μελετίου α
 Νίλου Λόγοι ἀσκητικοὶ τόμος εἰς α
 Τοῦ Χρυσοστόμου τόμοι τρεῖς γ
 Εἰς τὴν Ἐξήγησιν τῶν Ψαλμῶν ὁ εἷς, ὁ ἕτερος εἰς τὰς ἐπιστολάς Παύλου, καὶ ὁ τρίτος
 ὁμοίως
 Τόμος Καταλλαγῆς, εἰς α
 Συμῶν Θεσσαλονίκης τόμοι δύο β
 Ἐπιστολῶν συλλογὴ διάφορος Μελετίου Ἀλεξανδρείας χειρίσιον τόμος εἰς α
 Εὐσεβίου Παμφύλου Εὐαγγελικὴ Προπαρεσκευὴ τόμος εἰς α
 Γεωγραφία Χρυσάνθου τόμος εἰς α
 Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ Ἑκδοσις τῆς ὀρθοδόξου πίστεως τόμος εἰς α
 Λεξικά συρικά φράγκικα τόμοι δύο β
 Δημοσθένους Τμῆμα τρίτον τόμος εἰς α
 Ἀριστοτέλους Περί ζώων ἱστορίας τόμος εἰς α
 Ἀρχιερατικὴ μεγάλη α
 Βίοι διαφόρων Ἁγίων τόμος μικρὸς εἰς α
 Εὐαγγέλιον ἐξηγητόν, ἓν α
 Πινδάρου βιβλίον, ἓν α
 Γραμματικὴ γραικολατῖνα, μία α
 Δημοσθένους βιβλίον, ἓν α
 Σωκράτους Λόγοι πρὸς Δημονικὸν βιβλία, ἓν α
 Ξενοφῶντος βιβλία τρία γ

Ἀριστοφάνους Κωμοδωρίωρίον, ἔν α
 Συναξάρια χειρίσια ἀραβικά τρία γ
 Ἀριστοτέλους Νικομάχια βιβλάριον ἔν α
 Ἐπιστολή Βασιλείου Μακεδῶνος ἔν α
 Πράξεις Ἀποστόλων βιβλάριον ἔν α
 Τοῦ Ἁγίου Διονυσίου βίος βιβλάριον ἔν α
 Ἔτερα βιβλία εἰς σεπέτιον [deleted in the text]
 Περὶ τῶν ἐν Ἱεροσολύμοις πατριαρχευσάντων τόμοι δύο ἀστάχωτοι β
 Ἐτυμολογικὸν ἔν α
 Τοῦ Μεγάλου Βασιλείου Ἀσκητικὸν ἔν α
 Γαληνοῦ ἔν α
 Δημοσθένους Βίος εἷς α
 Πλουτάρχου παράλληλα εἷς α
 Μαξίμου του Πελοποννησίου Κατὰ Λατίνων ἀραβικὸν ἔν α
 Μελετίου Συρίγου ἔν α
 Δίωνος Ῥωμαικαὶ Ἱστορία ἔν α
 Βίβλος Ἀριστοφάνους εἷς α
 Ὅρος Μοναχῶν χειρόγραφον ἔν α
 Γεωγραφικὸν ἀραβικὸν ἔν α
 Ὁρολόγια ἀστάχωτα ἔξ ς
 Γρηγορίου Νύσσης Περὶ Παρθενίας ἔν α
 Ἀρμονία Γερασίμου Βλάχου δύο β
 Ἀριστοφάνους Κωμοδίαι τόμος μέγας εἷς α
 Λογικαὶ δύο β
 Νομοκανὼν χειρίσιος εἷς α
 Περὶ σφαιρῶν δύο β
 Περὶ τῶν καθηκόντων εἷς α
 Εἰς ἐγκαίνια ναοῦ α
 Βιβλία φράγκικα ἔξ ς
 Εὐαγγέλιον ἔν α

21. Notes about Patriarch Sylvester's celebration of Easter from 1724 to 1736. MS 124 Jerusalem, f. 19v.

Ἀνάμνησιν ποιοῦμεν τῶν ἐτῶν τῆς πατριαρχείας μας καὶ ποῦ ἐδιατρίψαμεν, καὶ εἰς ποίας πολιτείας, Ροῦμελῆς τε καὶ Ανατολῆς, περιήλθωμεν, καὶ εἰς ποίας ἐορτάσαμεν τὴν Ἁγίαν Λαμπράν.

Εἰς τῷ ,αψκδ' μηνὶ Σεπτεμβρίῳ κζ ἡμέρα Κυριακὴ τοῦ Ἁγίου Μεγαλομάρτυρος Καλίστου γέγονεν ἡ χειροτονία μας ἐν τῇ Ἁγίᾳ καὶ Μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ τῆς Κωνσταντινουπόλεως, πατριαρχευσοντος τοῦ παναγιωτάτου καὶ οἰκουμενικοῦ

πατριάρχου κυρίου Τερεμίου. Είχε δὲ συλλειτουργοὺς τὸν Καισαρείας κὺρ Νεόφυτον, καὶ τὸν Ἡρακλείας κὺρ Καλλίνικον.

Καὶ τῷ ,αψκε´ ἐορτάσαμεν τὴν Ἀγίαν Λαμπρὰν εἰς Βασιλεύουσαν. Καὶ τὸν Ὀκτώμβριον μῆνα, ἀπήλθομεν εἰς Χαλέπιον διὰ ξηρᾶς.

Καὶ τῷ ,αψκς´ ἐορτάσαμεν τὴν Ἀγίαν Λαμπρὰν εἰς Χαλέπιον. Καὶ διὰ τὰς ἀνωμαλίας καὶ τὰς καταδρομὰς τῶν ἐκεῖσε Λατινοφρόνων Χριστιανῶν (συνυπουργούντων αὐτῶν καὶ τὸν ἐν Χαλεπίῳ ὅτε κόνσολος τῶν Γάλλων, καὶ οἱ περὶ αὐτὸν φρατόρες), ἐξήλθομεν τῇ ς´ Αὐγούστου ἐσπέρας καὶ ἤλθομεν εἰς Λαοδίκειαν, καὶ εἰς τὰς δ´ τοῦ Δεκεμβρίου πάλιν ἐπεστρέψαμεν εἰς Βασιλεύουσαν.

Καὶ τῷ ,αψκζ´ ἐορτάσαμεν τὴν Ἀγίαν Λαμπρὰν, καὶ ἐδιατρίψαμεν ἐνιαυτὸν ἐν διερχόμενοι τὰς ἐκκλησίας τῆς Κωνσταντινουπόλεως χάριν βοηθείας τοῦ θρόνου, καὶ τῇ α´ Μαρτίου ἐδιάβημεν εἰς Ἀδριανούπολιν, καὶ τῷ ,αψκη´

Καὶ τῷ ,αψκη´ ἐορτάσαμεν τὴν Ἀγίαν Λαμπρὰν εἰς Λίτιτζα.

Καὶ τῷ ,αψκθ´ ἐορτάσαμεν τὴν Ἀγίαν Ἀνάστασιν εἰς Θεσσαλονίκην.

Καὶ τῷ ,αψλ´ ἐορτάσαμεν τὴν Ἀγίαν Ἀνάστασιν εἰς Ἰωάννινα, καὶ ἐκεῖθεν ἐπήγαμεν εἰς Βλαχίαν, καὶ ἐπιστρέψαμεν εἰς Κωνσταντινούπολιν.

Καὶ τῷ ,αψλα´ ἐορτάσαμεν τὴν Ἀγίαν Λαμπρὰν εἰς βασιλεύουσαν.

Καὶ τῷ ,αψλβ´ ἐορτάσαμεν τὴν Ἀγίαν Ἀνάστασιν εἰς Κουσάντασι, καὶ ἀπήλθομεν εἰς Σάμον καὶ Χίον, καὶ τὸν Σεπτέμβριον μῆνα ἀνήχθημεν εἰς Τρίπολιν τῆς Συρίας.

Καὶ τῷ ,αψλγ´ καὶ τῷ [αψ]λδ´ ἐορτάσαμεν τὴν Ἀγίαν Ἀνάστασιν εἰς Δαμασκόν, καὶ διὰ τὰ ἀδιάκοπα σκάνδαλα τῶν Λατινοφρόνων τῇ α´ Νοεμβρίου ἐξήλθομεν καὶ ἤλθομεν εἰς Λαοδίκειαν.

Καὶ τῷ ,αψλε´ ἐορτάσαμεν τὴν Ἀγίαν Ἀνάστασιν εἰς Τρίπολιν.

Καὶ τῷ ,αψλς´ ἀνήχθημεν ἀπὸ Τρίπολιν εἰς Λαοδίκειαν, καὶ ὕστερον εἰς Κύπρον καὶ ἐκεῖθεν εἰς Ἀτάλειαν καὶ ἐκεῖ ἐορτάσαμεν τὴν Ἀγίαν Ἀνάστασιν.

22. Notes on Patriarch Sylvester's voyage in Cyprus in 1735. Ms 124 Jerusalem, f. 8v. See also K. Karnapas, "Ο πατριάρχης Ἀντιοχείας Σίλβεστρος ὁ Κύπριος", *Νέα Σιών*, 5, 1907, p. 858–859.

,αψλε´ μηνὶ Δεκεμβρίου κζ´ ἐπλεύσαμεν ἀπὸ Λαοδικίαν εἰς Κύπρον καὶ ἐορτάσαμεν τοῦ Ἁγίου Δημητρίου εἰς τὸν Ἅγιον Λάζαρον, καὶ τῇ α´ Φεβρουαρίου [correct Φεβρουαρίου] ἐπλεύσαμεν ἀπὸ Ἀλικὰς εἰς Ἀτάλειαν. Μᾶς ἐδώθη ἐλεημοσύνη ἀπὸ μέν τὴν Λευκοσίαν γρόσια ἑπτακόσια, καὶ ἕτερα διακόσια ἑκατὸν ἀπὸ τὸν ἀρχιεπίσκοπον, καὶ ἑκατὸν διὰ νὰ μὴν γυρίσωμεν ἔξωθεν εἰς τὰς χώρας.

Καὶ ἀπὸ Λάρνακαν καὶ Ἀλικὰς καὶ Ἀπάνω καὶ Κάτω Λευκάρια καὶ Κάτω Δρὶν καὶ Κοιλάνι, καὶ Ἅγιον Παντελεήμονα καὶ Τρόδος γρόσια ἑπτακόσια

Καὶ ἀπὸ τὸ Μοναστήριον τῆς Παναγίας τοῦ Κύκκου ἐξήκοντα

Καὶ ἀπὸ τὸν Κιτέον ὀγδοήκοντα. Ἐφιλοδωρήσαμεν καὶ ἡμεῖς τὸν Ἀρχιεπίσκοπον ῥᾶσον καναβάτζον ῥαμμένον, καὶ κερμεσοῦτιον, καὶ μίαν πατερίτζαν καὶ Ἅγιον

Μύρον, καὶ τοῦ Κυτέον ὁμοφόριον ἔν καὶ μίαν πατερίτζαν, καὶ ἔν κερμεσουτίον, ὁμοίως καὶ τοῦ Πάφου.

Καίεις τὰ χίλια [ἑπτακόσια] τριάντα ἔξι, μηνὶ Φεβρουαρίου [correct Φεβρουαρίου] α' ἄφεςπερε καράβην ἐγκλέζικον τοῦ καπιτὰν Τούλεμ ἐβαρκαρίστημεν ἀπὸ Ἀλικὰς διὰ τὴν Ἀτάλειαν.

23. Patriarch Sylvester of Antioch grants the office of [*megas*] *logothetes* to Spandonis, February 1, 1739, Damascus. National Archives of Romania, Bucharest, shelfmark *Achiziții Noi*, MMMXL/3 (Fig. 59).

[Patriarchal seal]

Σίλβεστρος ἐλέω Θεοῦ πατριάρχης τῆς μεγάλης Θεουπόλεως Ἀντιοχείας καὶ πάσης Ἀνατολῆς

Καὶ στεφνηφόροις αὐτοκράτορσιν ἄναξι, τοῖς ἀλουργίδι καὶ σκήπτρω μεγαλυνομένοις βασιλικῶ, τοῖς τ' ἐν ἐξουσίαις ὑπερεχούσης καθιδρυμένοις πολιτικαῖς, ἡγεμόσι τε, καὶ τοπάρχαις, πρὸς τοῖς ἄλλοις καὶ τοῦτο τὸ ἴδιον, εὐεργετήμασιν ἀναλόγοις, καὶ τιμητικοῖς ἀξιώμασι κατακοσμεῖν, τοὺς ἐν εἰλικρινείᾳ πίστεως, καὶ σταθερότητι ψυχῆς ἐξυπηρετοῦντας, ἀγάπῃ τε καὶ προθυμίᾳ αὐτοῖς διακονοῦντας. Ὅπερ καὶ τοῖς θεῖω ἐλέει π(ατ)ριαρχικῇ ὑπεροχῇ καθισταμένοις, περιωπῆς τε ὑψηλοτάτης μεγαλειότητι σεμνυνομένοις, καὶ οἵακας τοὺς πν(ευματ)ικοὺς θρόνων ἀγιωτάτων κατεψηφισμένοις πηδαλιουχεῖν [...] ³ ἐκκλησιαστικοῖς φιλοτιμήμασι, καὶ δωρεαῖς ἁρμοδίους πν(ευματ)ικαῖς εὐεργετεῖν καὶ εἰς τιμὴν ἔχειν, τοὺς τῆς Ἀγίας τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας τροφίμους, συνηγόρους τε καὶ πιστοὺς ὑπρέτας, καὶ τούτους τῷ εὐαγεῖ κλήρῳ τῆς ἑαυτῶν Ἀγιωτάτης π(ατ)ριαρχικῆς καθέδρας, κατ' ἀξίαν συγκταλέγειν, ὀφικίοις τε ἐκκλησιαστικοῖς φιλοφρόνως εἰς βαθμὸν προβιβάζειν τάξεώς τε καὶ στάσεως, ἔν τε συνελεύσεσι συνοδικαῖς, καὶ ἐκκλησιαστικαῖς παρρησίαις καὶ παρατάξεσιν. Ἐνθὲν τοι καὶ ἡ μετριότης ἡμῶν, τὴν πν(ευματ)ικὴν πηδαλιουχίαν τοῦ Ἀγιωτάτου καὶ ἀποστολικοῦ τῶν Ἀντιοχέων π(ατ)ριαρχικοῦ θρόνου οἰακοστροφεῖν θεόθεν ἐλεηθεῖσα, τὴν τε προστασίαν τούτου ἀναδέξασθαι λαχοῦσα, καὶ τὴν οἰκονομίαν ἐγχειρισθῆναι κληρωθεῖσα, καθ' εἰρμὸν καὶ λόγον τὸν ἀνωτέρω βαδίζειν ἔξεστι, καὶ ὑπῆκειν ἐξόν. Καὶ δὴ πρὸ χρόνων ἱκανῶν ὁ τιμιώτατος καὶ λογιώτατος ἄρχων κύρ Σπαντωνῆς προσκυνητῆς, ἐπὶ τῆς πατριαρχείας ἡμῶν ἐνεφάνη ἐπὶ πᾶσιν δόκιμος καὶ πιστός, ὑπήκοός τε, καὶ τῷ ὄντι προθυμότατος, σεμνότητι μάλιστα καὶ εὐηθείᾳ αἰδεσίμῳ, εἰς προκοπὴν δὲ βίου καὶ σεμνότητι αὐξανόμενος, καὶ κατὰ πάντα εὐάρεστος, ἡμῶν τε καὶ πᾶσι τοῖς ἐπόπταις ἀνυποκριτως φαινόμενος, καὶ ἡμῶν ποικίλαις ὑποθέσεσι, καὶ χρεῖαις ἀναγκαίαις τοῦ καθ' ἡμᾶς ἀγιωτάτου θρόνου ἐκεῖ συμπεριφερομένων, προστάτου

3 Two illegible words.

τε πιστοῦ δεομένων, εἰς ἐπίτροπον ἡμέτερον π(ατ)ριαρχικὸν ἐκψηφισάμεθα τοῦτον, ὀλοψύχως ἀποδεχθέντα τὴν προστασίαν, καὶ μετὰ πάσης τῆς προθυμίας προαιρεθέντα τὴν ὑπηρεσίαν δωρεάν, εὐλαβείας καὶ μόνης ἔνεκα ταῖς τυχοῦσαις ἡμῶν τε, καὶ τῷ ἀγιωτάτῳ καθ' ἡμᾶς θρόνῳ χρεΐαις ἀόκνως προϊστασθαι. Ὅθεν ἀμοιβαίῳ χρησάμενοι φρονήματι, ἐκρίναμεν εὐλογον, τῇ τῶν τῆς καθ' ἡμᾶς Ἀγιωτάτης τοῦ Χ(ριστ)οῦ Ἐκκλησίας τροφίμων ὁμηγύρει, τοῦτον συγκαταλέξασθαι [...]⁴ ὀφικίῳ ἀναλόγῳ τοῖς τοῦ περὶ ἡμᾶς εὐαγοῦς κλήρου τοῦ π(ατ)ριαρχικοῦ συγκαταριθμίσασθαι, δωρεᾶς χάριν πν(ευματ)ικῆς, καὶ ἐκκλησιαστικῆς φιλοτιμίας. Καὶ [...]⁵ χάριτι δωρεᾶ τε καὶ ἐξουσίᾳ τοῦ Παναγίου καὶ Τελεταρχικοῦ Πν(εύματος), διὰ τῆς ἐκκλησιαστικῆς διατάξεως, ἱερολογίας τε, καὶ κανονικῆς χειροθεσίας προεχαρισάμεθα καὶ εἰς τὸ ὀφίκιον τοῦ [μεγάλου]⁶ λογοθέτου ἐσφραγίσαμεν. Ὡστε εἶναι τοῦτον τὸν τιμιώτατον προσκυνητὴν κύρ Σπαντωνὴν, καὶ ὀνομάζεσθαι, καὶ λέγεσθαι, καὶ ἐπὶ πᾶσι γνωρίζεσθαι [μέγαν]⁷ λογοθέτην τούτου τοῦ καθ' ἡμᾶς ἀγιωτάτου καὶ ἀποστολικοῦ θρόνου, τῆς μεγάλης Θεουπόλεως Ἀντιοχείας, ἔχοντα τὴν ἀνήκουσαν στάσιν καὶ τιμὴν, τῆς πρώτης πεντάδος, τοῦ περὶ ἡμᾶς εὐαγοῦς κλήρου, τοῦ π(ατ)ριαρχικοῦ. Ἀλλ' ἐπειδὴ τοὺς εἰς σφραγίδα ἐκκλησιαστικὴν προβεβιβασμένους, καὶ φιλοτιμία ἱερὰ τετιμημένους, γράμμασιν ἐφοδιάζεσθαι συστατικοῖς, παρὰ τῶν αὐτοῦς προχειρισαμένων, ἀποστολικὴ διαταγὴ ἐστὶ, καὶ παραγγελία, εἰς παράστασιν τῆς ἐνὶ ἐκάστῳ δωρηθείσης σφραγίδος καὶ χάριτος, ἡ μετριότης ἡμῶν τῷ τοιούτῳ ἐπακολουθοῦσα ἀποστολικῷ παραγγέλματι, διὰ τοῦ παρόντος αὐτῆς πατριαρχικοῦ, ἐνταλτηριώδους τε καὶ συστατικοῦ σφραγιστηρίου γράμματος συνιστώσα παρίστησι πᾶσιν αὐτὸν τοῦτον τὸν τιμιώτατον μέγαν λογοθέτην, τοῦ καθ' ἡμᾶς ἀγιωτάτου καὶ ἀποστολικοῦ θρόνου Ἀντιοχείας, κύριον Σπαντωνὴν προσκυνητὴν, υἱὸν αὐτῆς ἀγαπητὸν ἐν Κυρίῳ, ᾧ τίνι καὶ ἐπεδίδοται τούτῳ, εἰς διηνεκὴ μνήμην ἔνδειξόν τε ἀσφαλῆ, καὶ βεβαίαν παράστασιν. Ἐν Δαμασκῷ. Ἐν ἔτει σωτηρίῳ ,αψλθ' μηνὶ Φεβρουαρίου [correct Φεβρουαρίου] α' η'.

Ὁ ἐλέω Θεοῦ πατριάρχης τῆς μεγάλης Θεουπόλεως Ἀντιοχείας καὶ πάσης Ἀνατολῆς Σίλβεστρος.

⁴ One illegible word.

⁵ One illegible word or two.

⁶ Deleted from the text.

⁷ Deleted from the text.